

Kasvuharppaus

Mika Maliranta (johtaja, Labore & professori, Turun yliopisto)

Suomen yritysten innovointiperusta ja markkinoiden dynamiikka antaa aiheita rationaaliselle optimismille

Talousongelmiemme juurisyy

- Negatiivinen tuottavuussokki 2010-luvun alkupuoliskolla
- Syy: 10 tuhansien aikaisemmin tuottavien työpaikkojen tuho: Nokia, sen alihankkijoita, metsäteollisuuden supistuminen

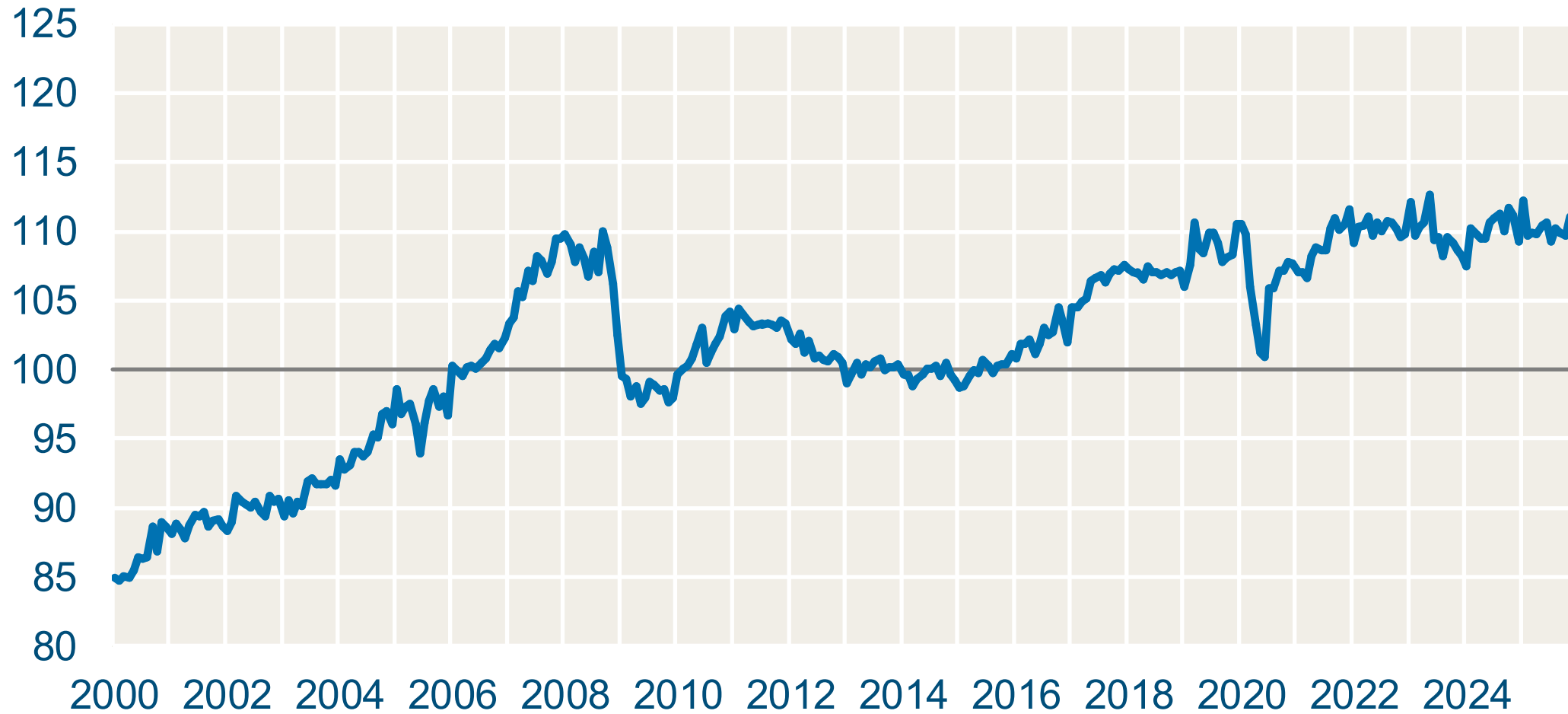
Suomen talouskehityksen V-mäinen kehitys vuoden 2008 jälkeen

- Vajoaminen 2010-luvun puoliväliin saakka ja trendikäänne sen jälkeen
- Uusia shokkeja/takaiskuja: koronapandemia, Putin, Trump ja kotitalouksien varautumissäästäminen

Taloukasvun perustekijät innovatioperusteisen schumpeteriläisen kasvuteorian mukaan (à la Aghion-Howitt)

- Yritysten välinen kilpailu ja innovatiivisten yritysten markkinoille tulo
- Yritysten panostukset tutkimukseen ja kehitystoimintaan
- Työvoiman (korkeakoulu)osaaminen
- Kasvuyrittäjyys ja ”luova tuho”
- Rahoitusmarkkinoiden toimivus
- **Kasvuvaiheet vievät aikaa**
  - Innovointi (3-5 vuotta) (esim Aghion, P., Bergeaud, A., Lequien, M., & Melitz, M. J. (2024). The heterogeneous impact of market size on innovation: Evidence from French firm-level exports. *Review of Economics and Statistics*, 106(3), 608-626.)
  - Teknologian käyttöön otto ja ”markkinoilla kokeilu” (3-5 vuotta) (ks. Esim. Kerr, W. R., Nanda, R., & Rhodes-Kropf, M. (2014). Entrepreneurship as experimentation. *Journal of Economic Perspectives*, 28(3), 25-48)
  - Tuottavan liiketoiminnan skaalaaminen (ks. esim. Hyytinen, A., & Maliranta, M. (2013). Firm lifecycles and evolution of industry productivity. *Research Policy*, 42(5), 1080-1098.)

Kansantalouden tuotannon volyymin trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

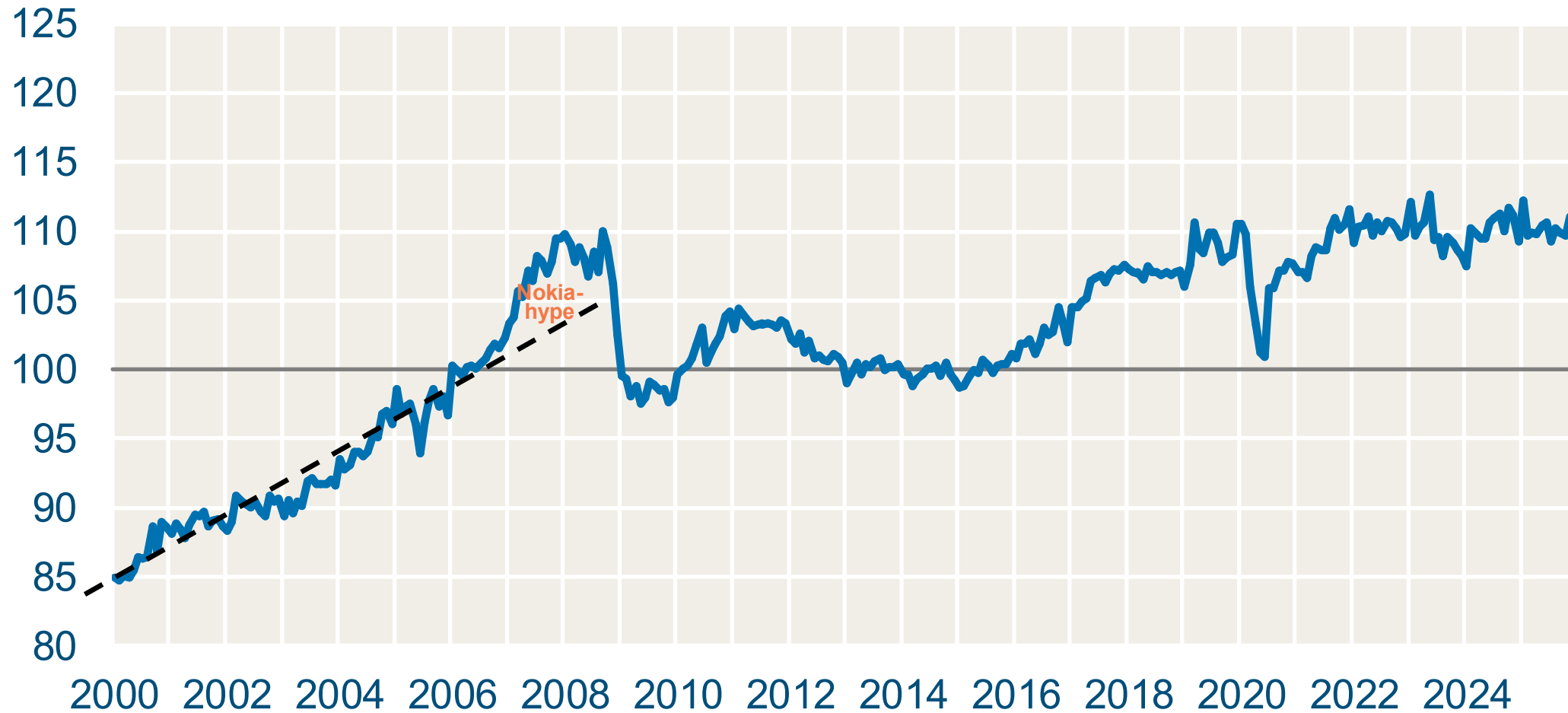
Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

Kansantalouden tuotannon volyymin trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

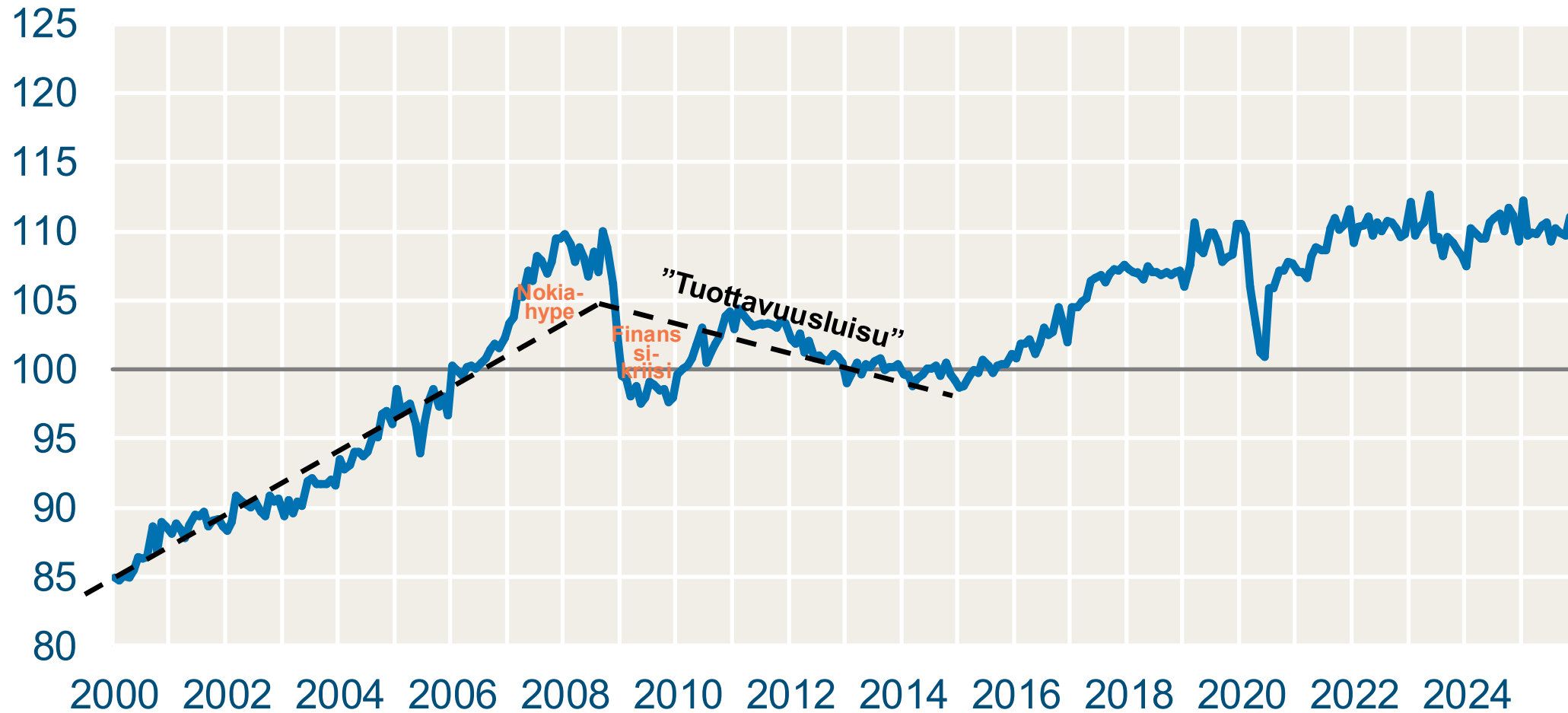
Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

Kansantalouden tuotannon volyymin trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

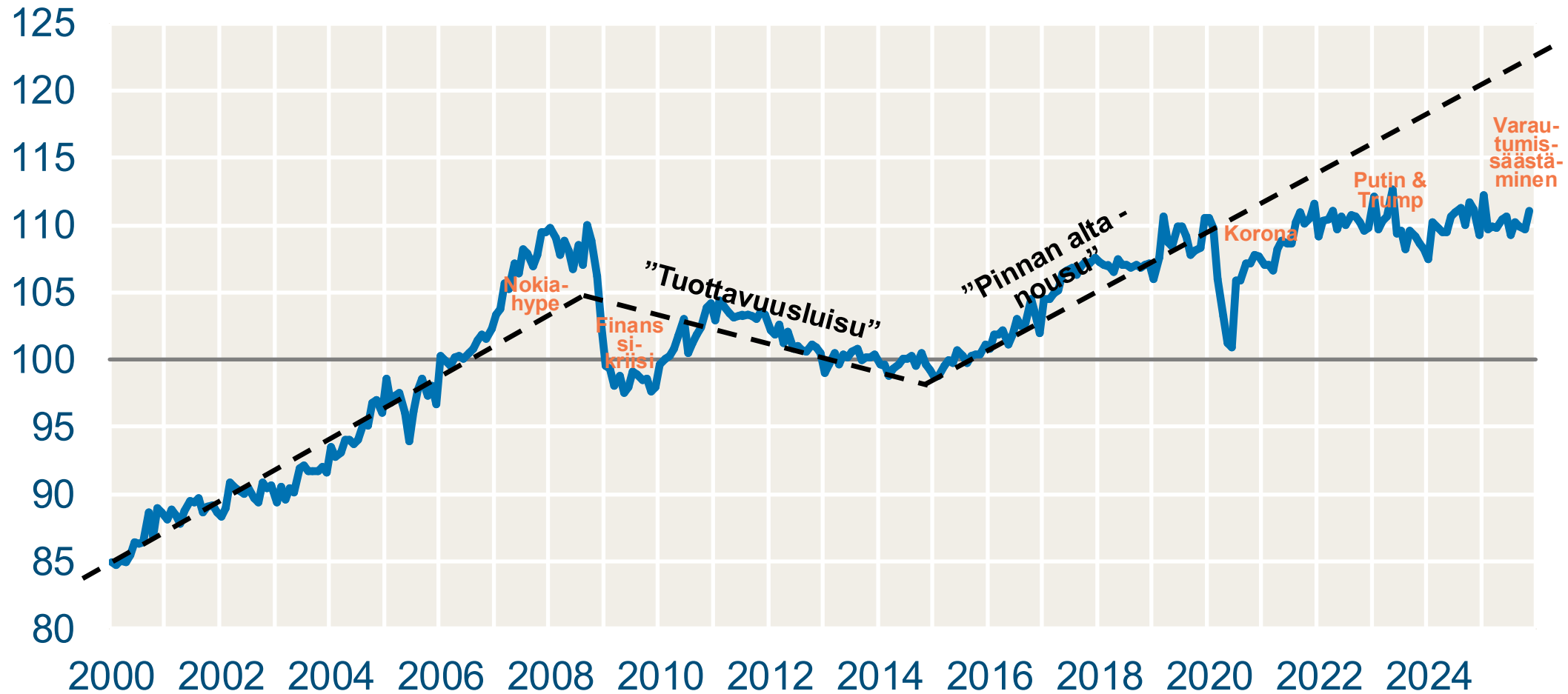
Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

Kansantalouden tuotannon volyymin trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

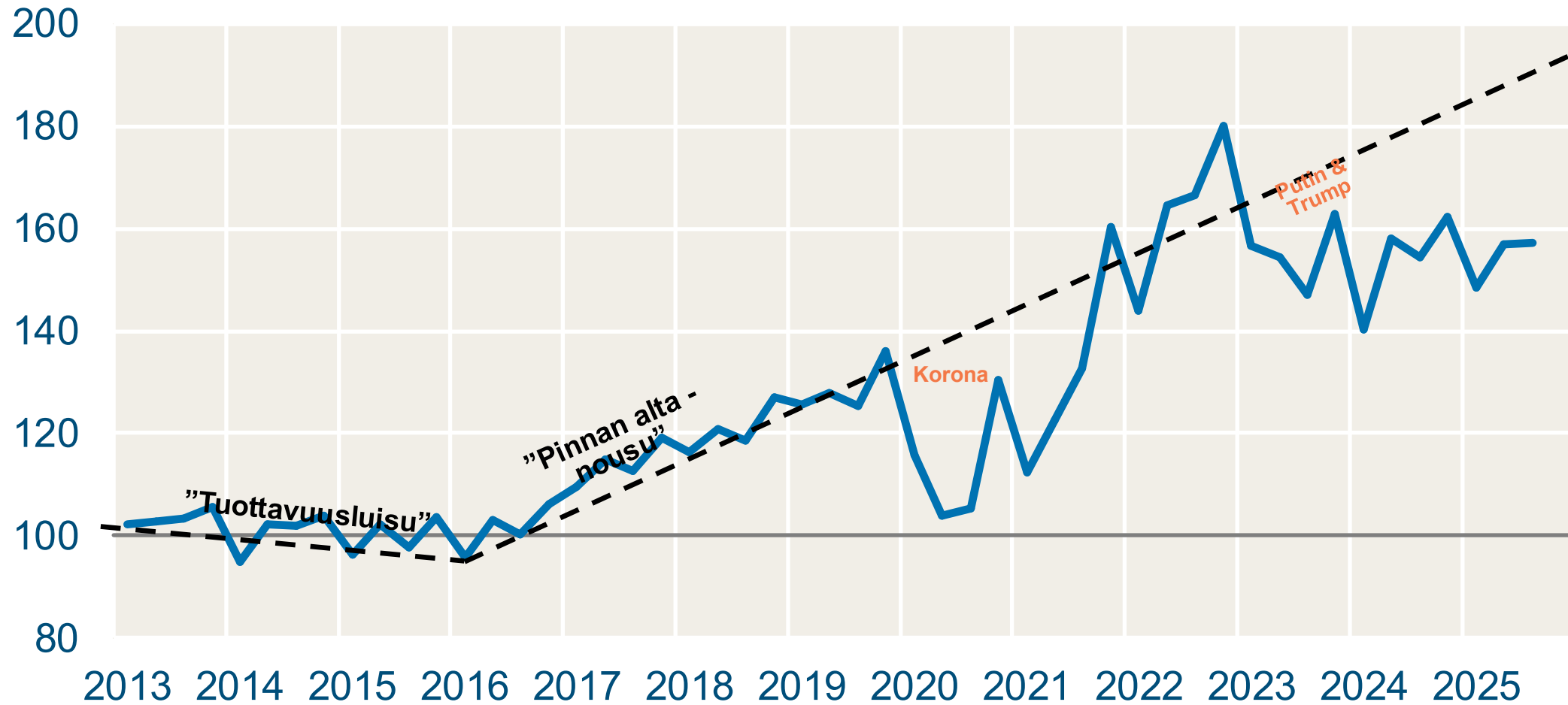
Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

Kansantalouden tuotannon volyymin trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

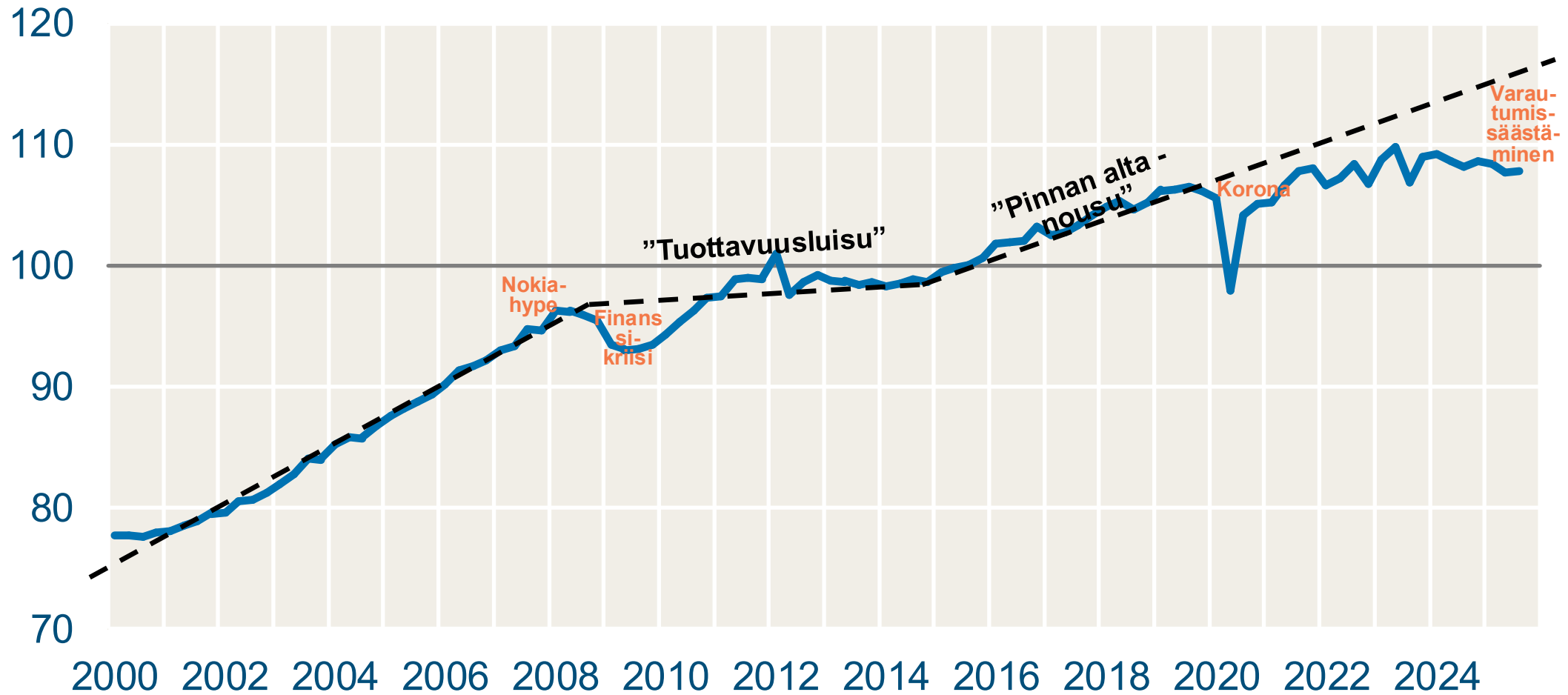
Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

Tavaroiden ja palvelujen viennin arvon trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

Yksilöllisten kulutusmenojen volyymin trendit, suhdanteet ja sokit, ind. 2015=100

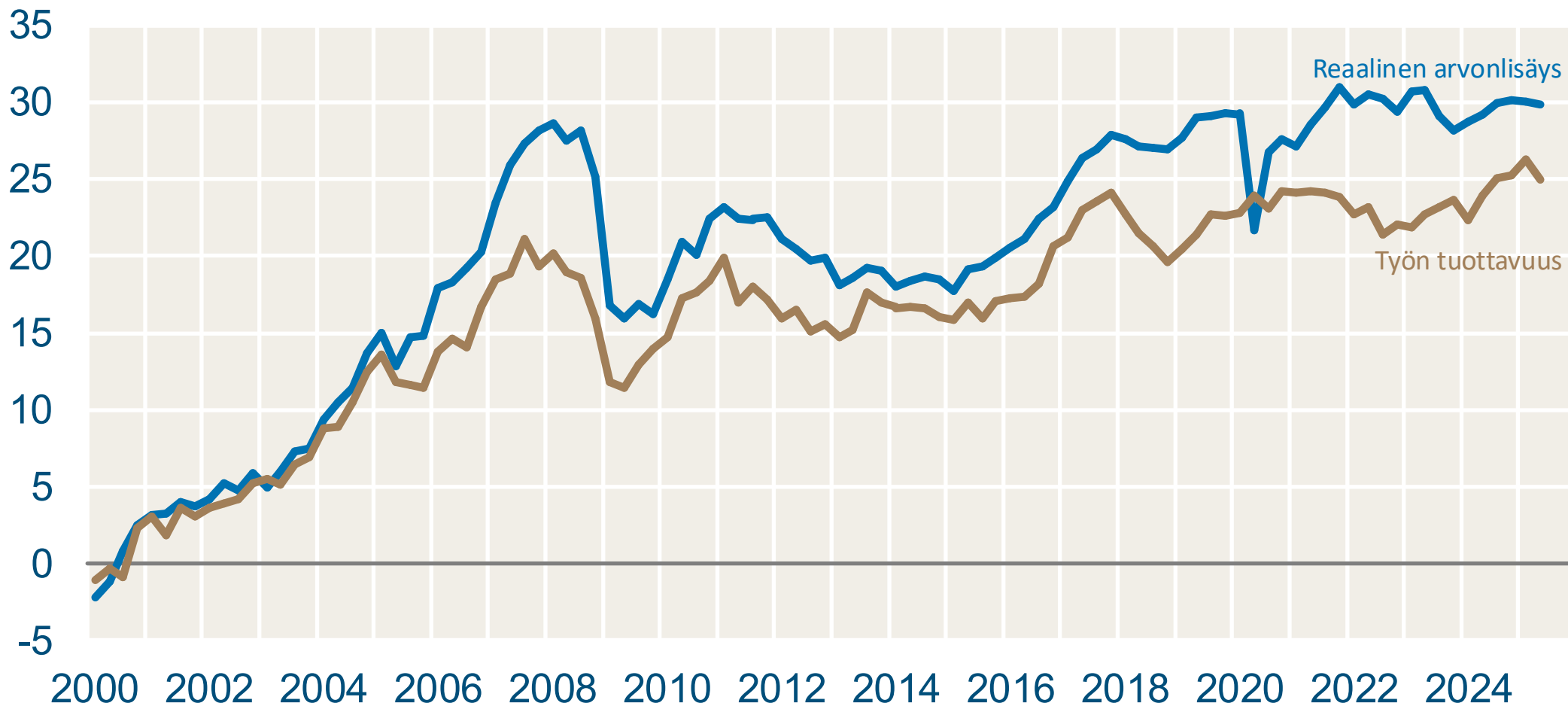

Lähde: Tilastokeskus, kirjoittajien arvio trendeistä ja sokeista.

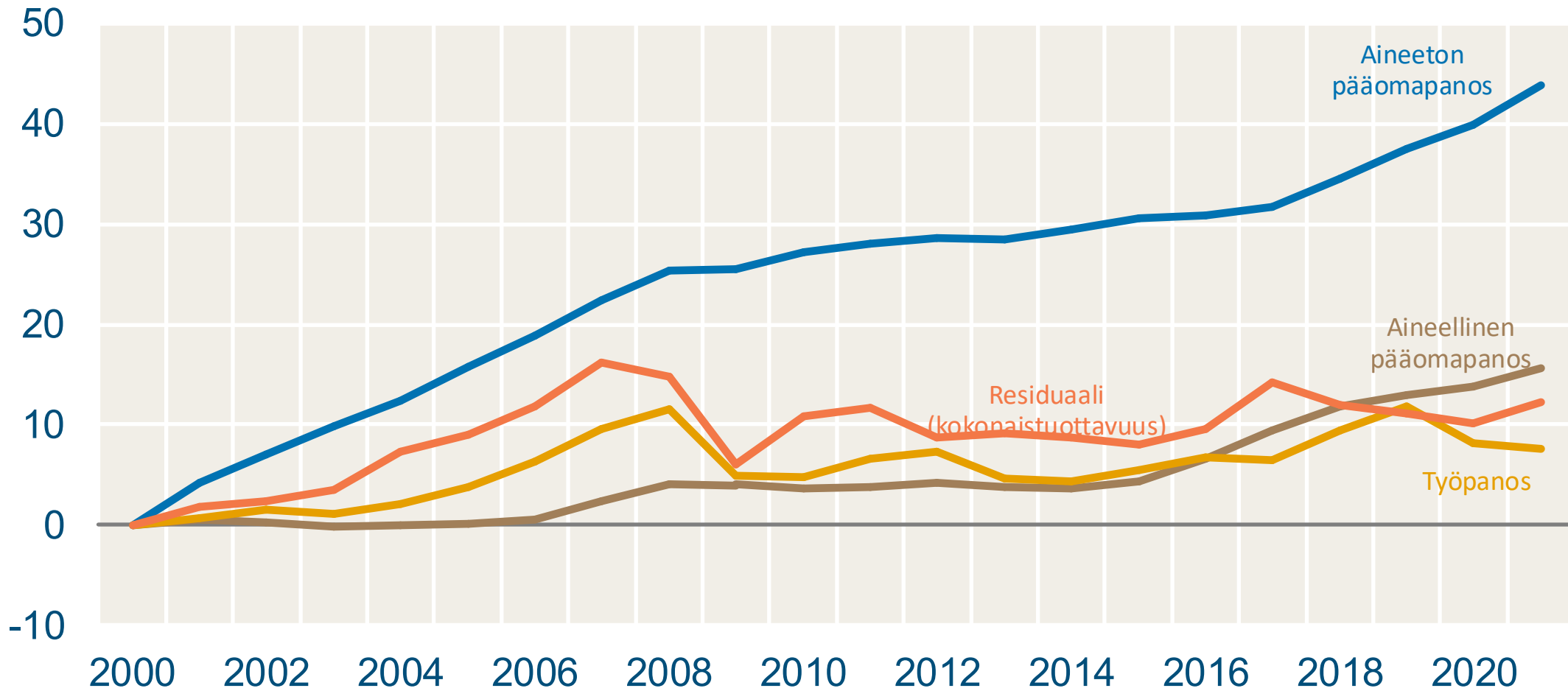

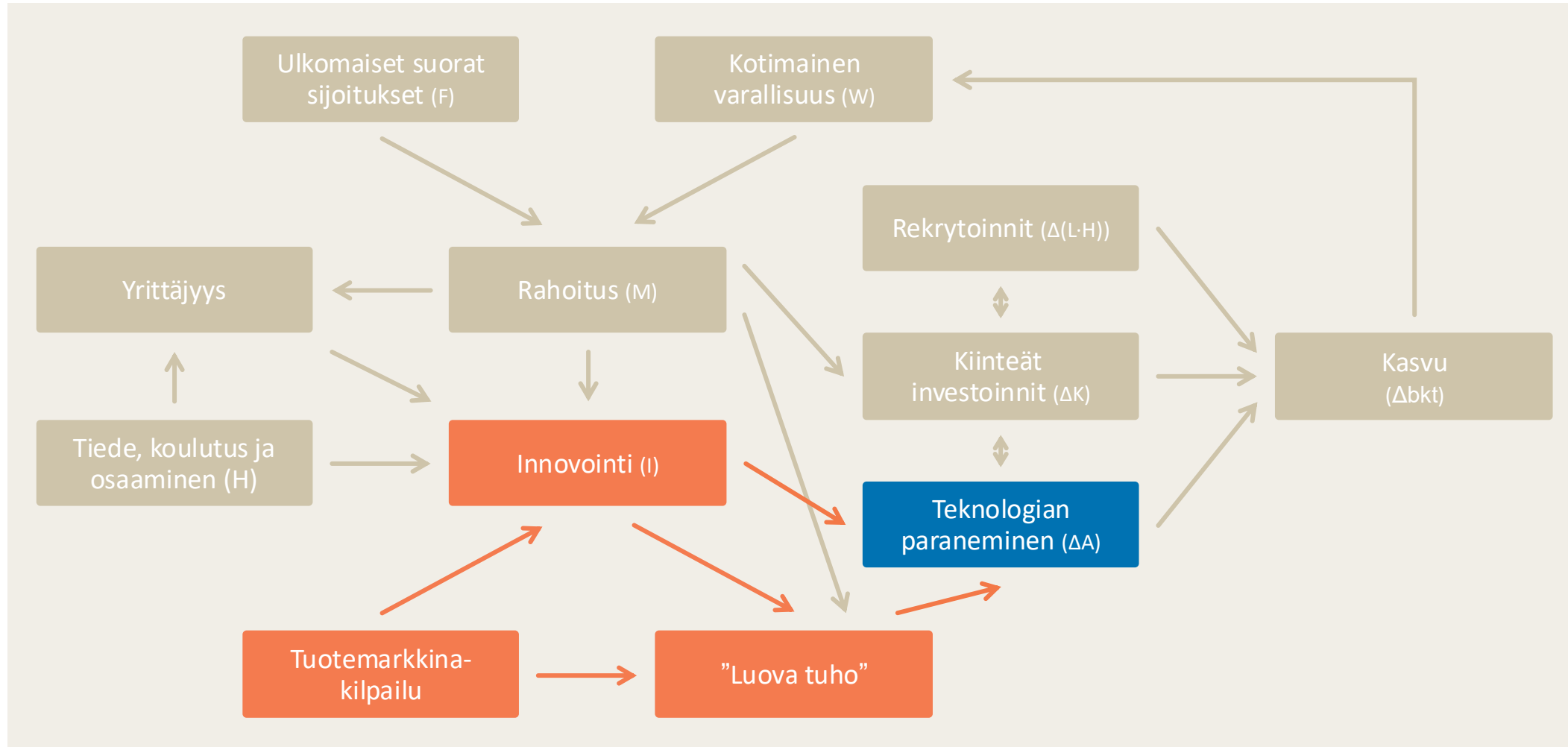
Suomen yrityssektorin reaalisen arvonlisäyksen ja työn tuottavuuden kumulatiivinen kasvu, vuosi 2000 = 0, log-prosenttia

Suomen yrityssektorin reaalisen arvonlisäyksen osatekijät, log-prosenttia

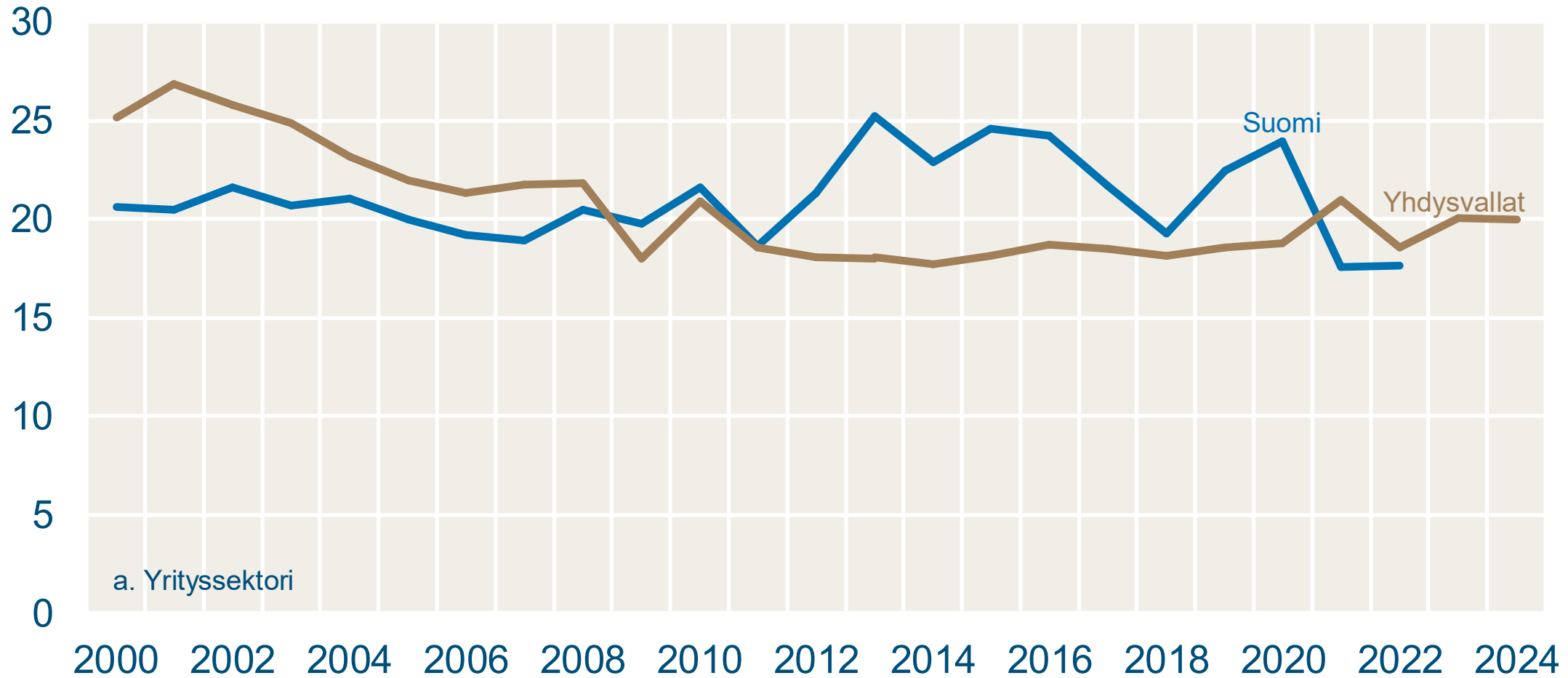

Kilpailu, innovaatio ja luova tuho schumperiläisessä viitekehyksessä

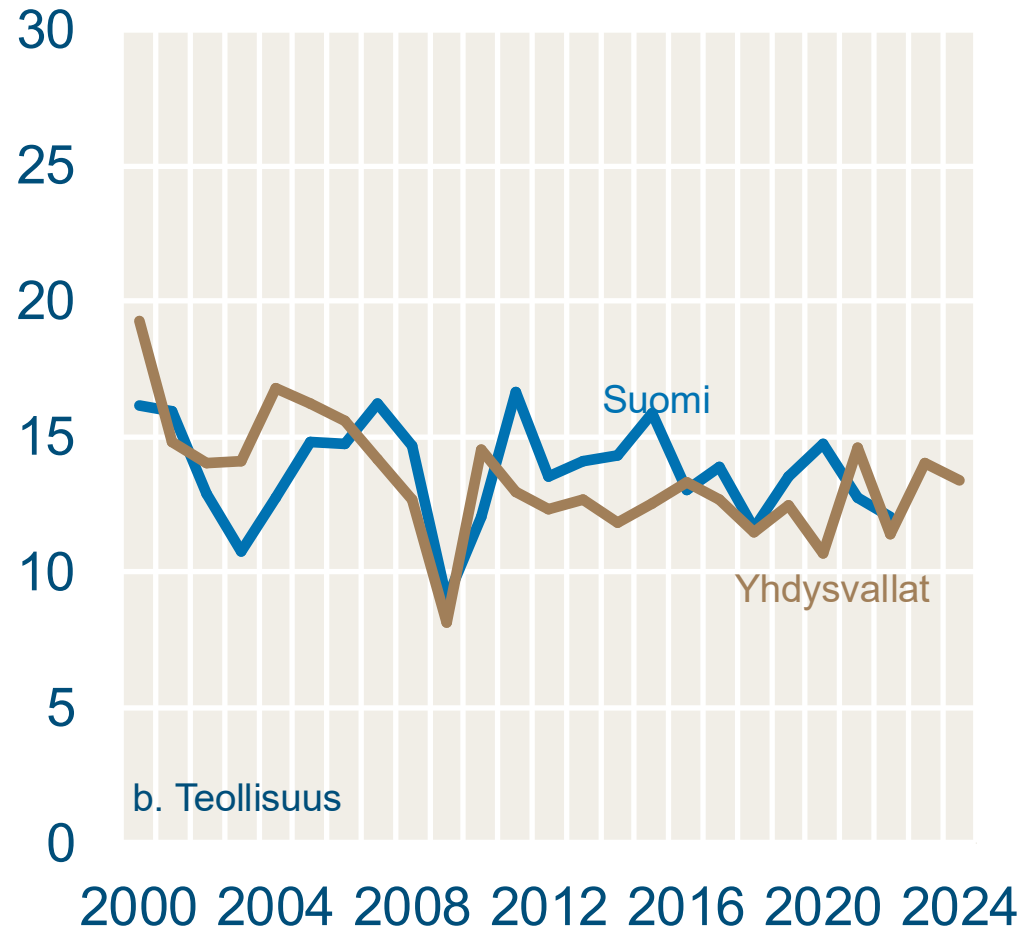
Lähde: Kirjoittajien hahmotelma talouskasvun osatekijöistä (kaikki tekijät kuviossa 2.1) innovaatioperusteisen schumpeteriläisen kasvuteorian mukaan.

Yrityssektorin työpaikkojen vaihtuvuus toimipaikkatasolla, %

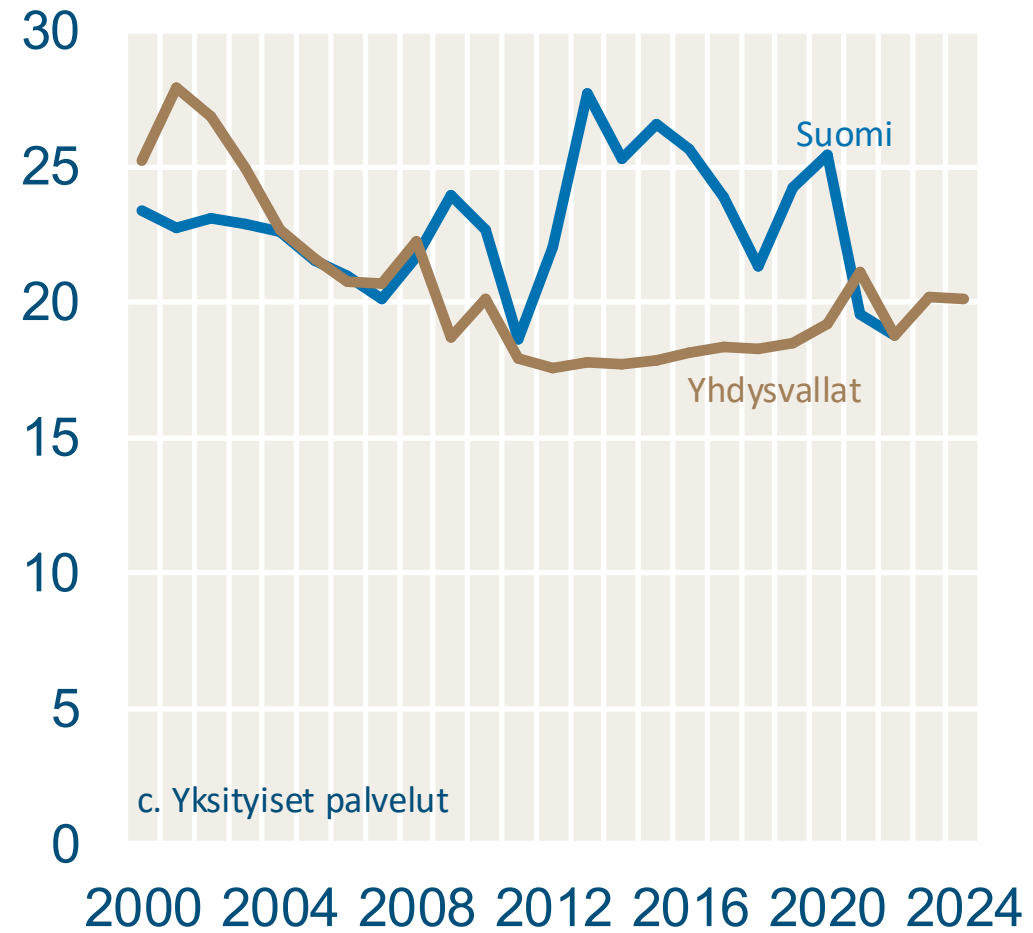
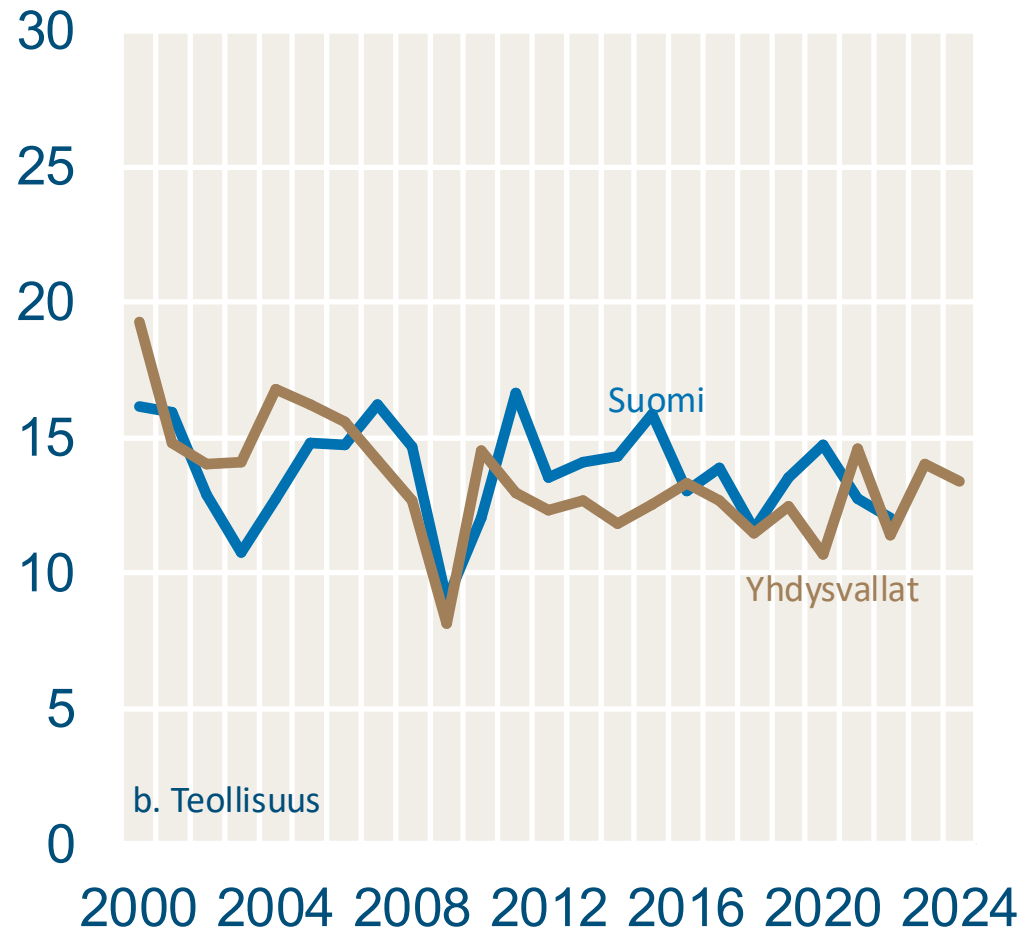
Lähde: Laboren laskelmat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä ja Bureau of Labor Statistics (BLS).

Yrityssektorin työpaikkojen vaihtuvuus toimipaikkatasolla, %

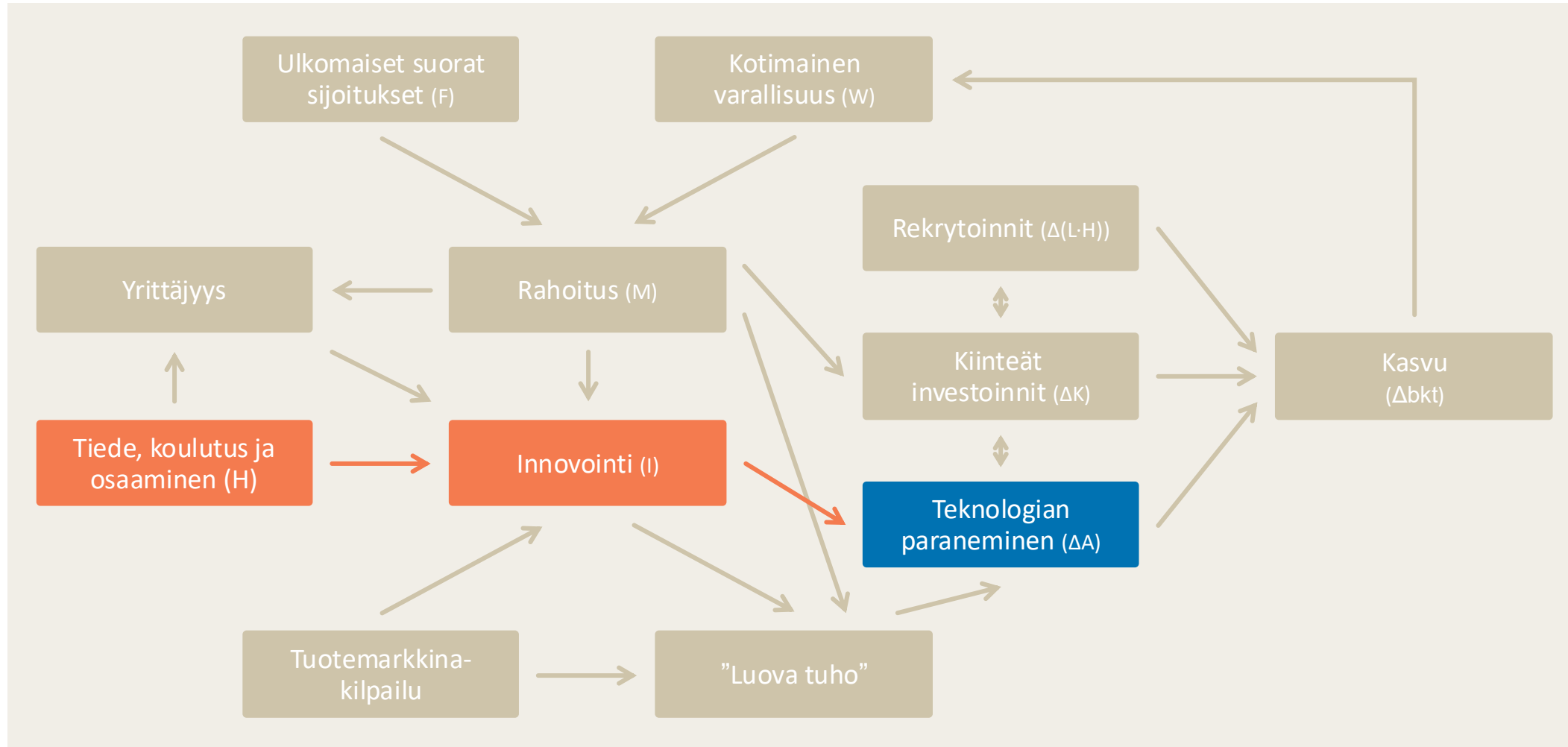

Lähde: Laboren laskelmat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä ja Bureau of Labor Statistics (BLS).

Yrityssektorin työpaikkojen vaihtuvuus toimipaikkatasolla, %

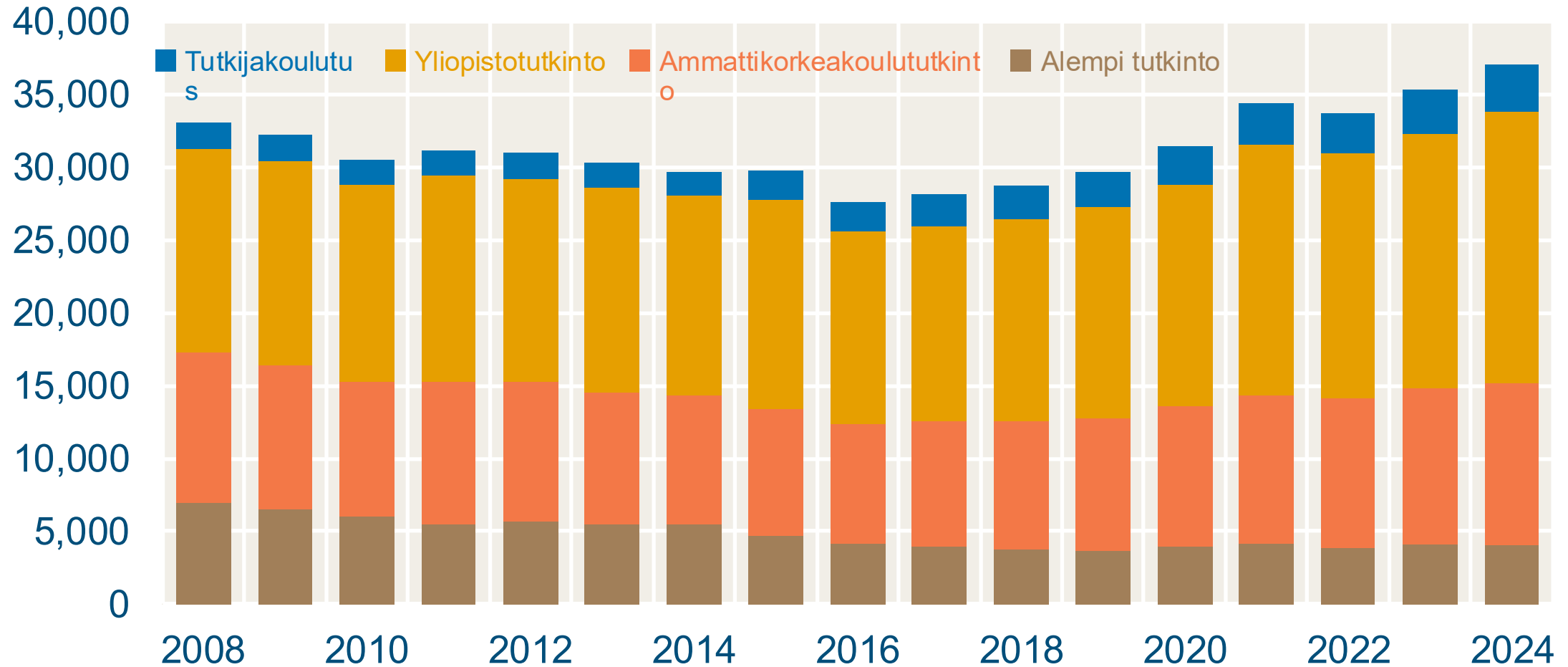

Osaava työvoima, innovointi ja tuottavuus schumpeteriläisessä viitekehyksessä

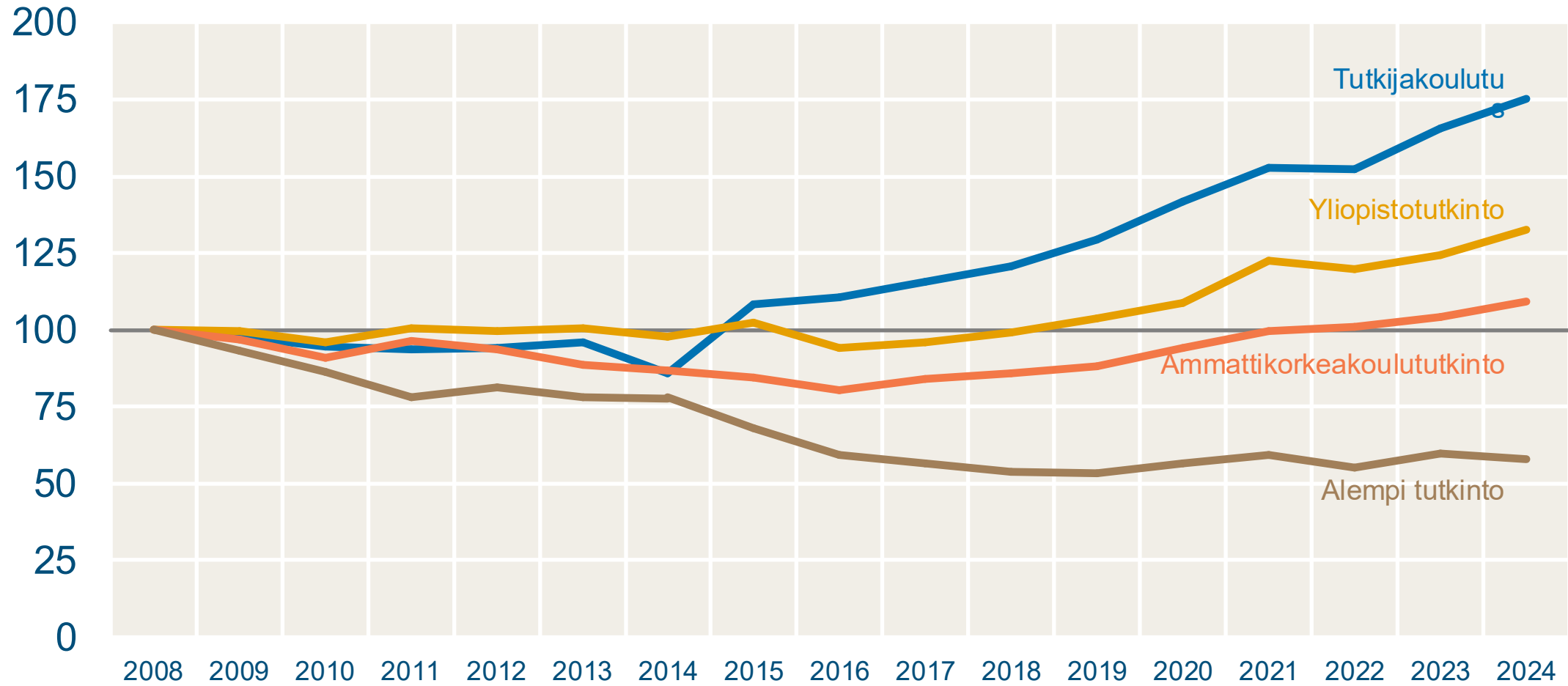
Lähde: Kirjoittajien hahmotelma talouskasvun osatekijöistä (kaikki tekijät kuviossa 2.1) innovaatioperusteisen schumpeteriläisen kasvuteorian mukaan.

T&k-henkilötyövuodet koulutustasoin

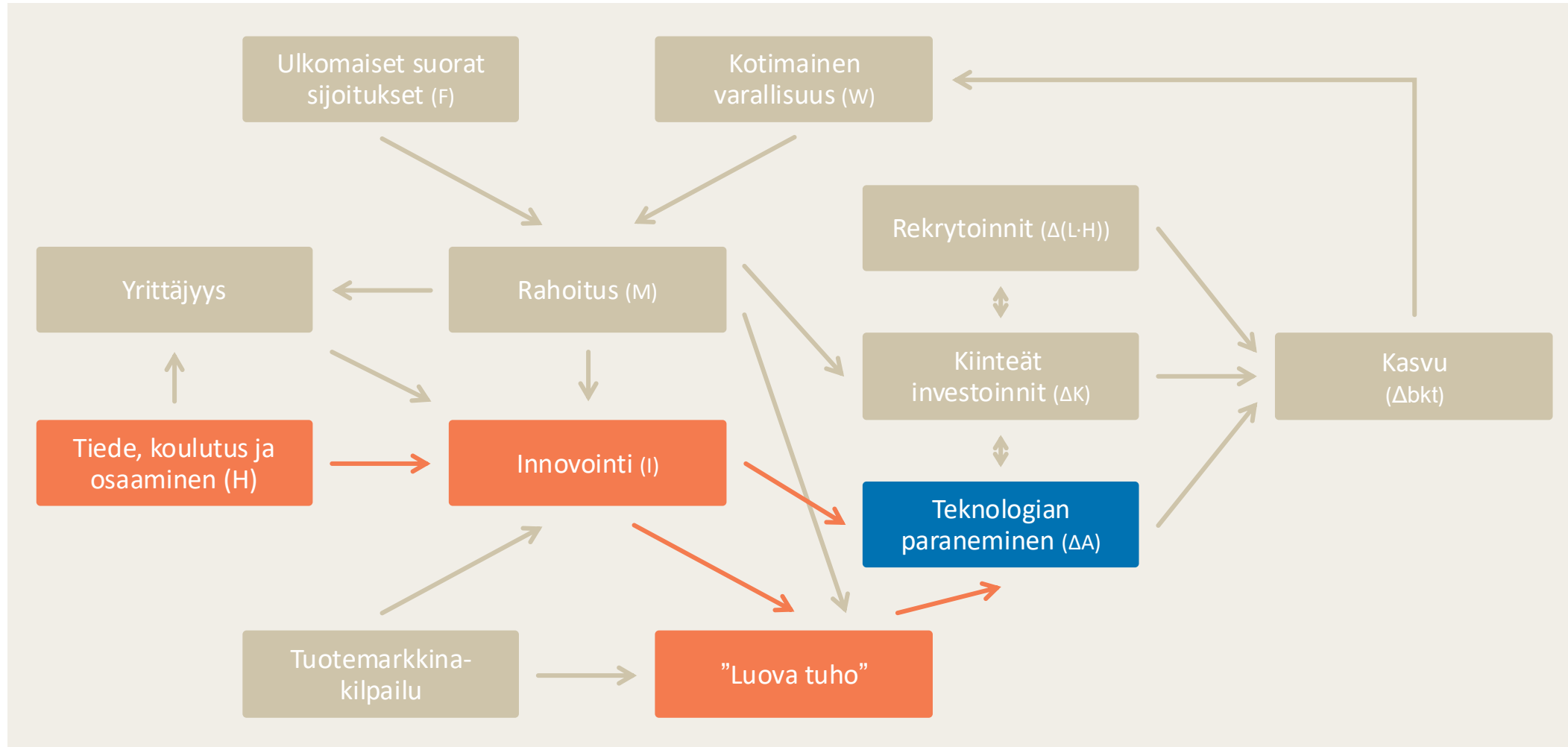
Lähde: Laboren laskelmat Tilastokeskuksen aineistoista.

T&k-henkilötyövuosien suhteellinen kehitys koulutustasoittain, 2008 = 100

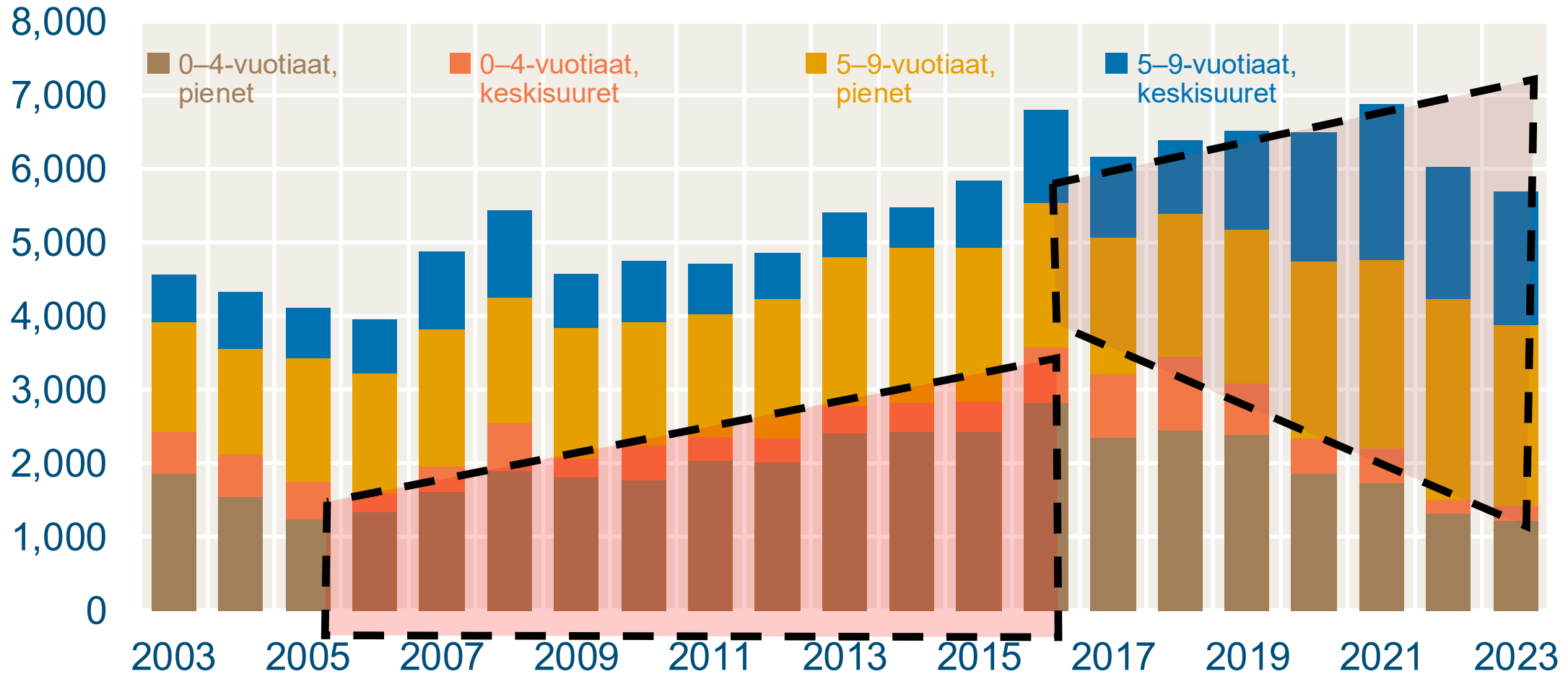
Lähde: Laboren laskelmat Tilastokeskuksen aineistoista.

Osaaminen, luova tuho ja tuottavuus schumpeteriläisessä viitekehyksessä

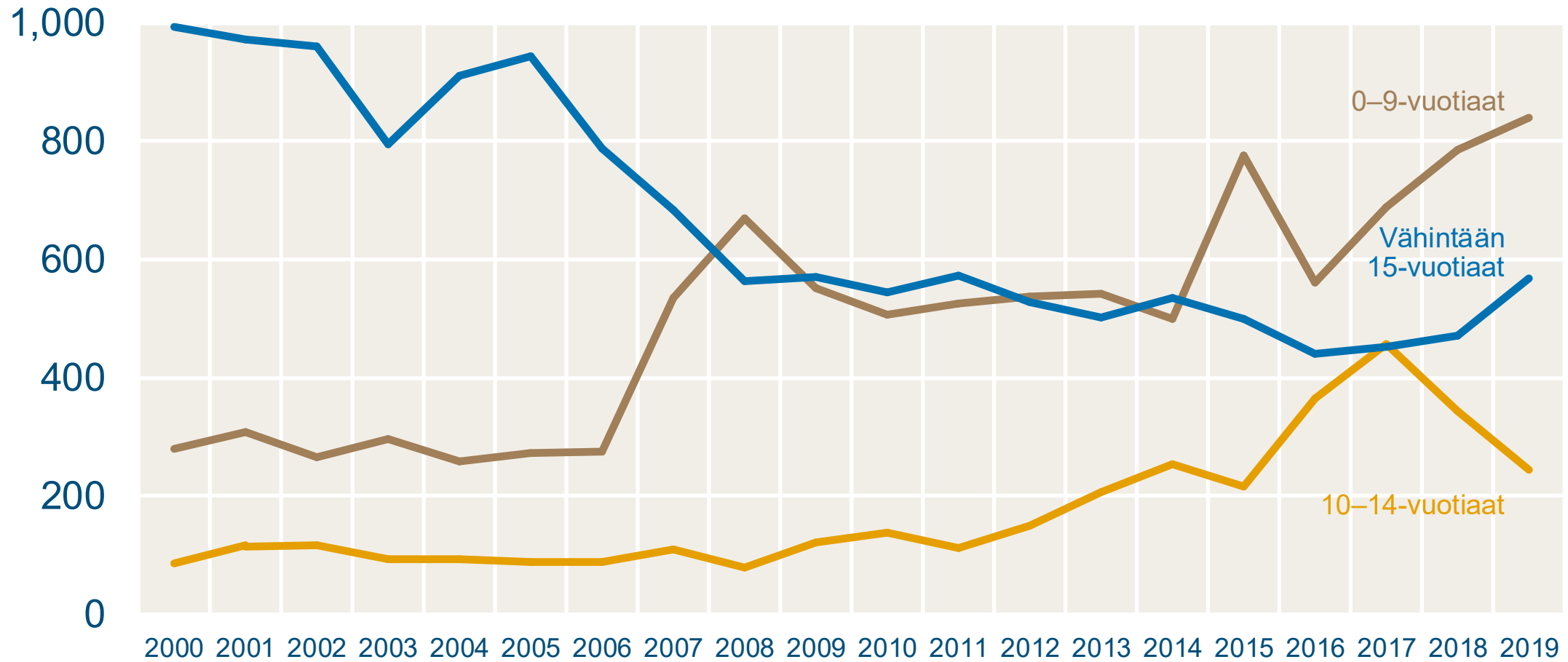
Lähde: Kirjoittajien hahmotelma talouskasvun osatekijöistä (kaikki tekijät kuviossa 2.1) innovaatioperusteisen schumpeteriläisen kasvuteorian mukaan.

Tutkimus- ja kehittämishenkilöstön määrä uusissa ja nuorissa yrityksissä Suomessa

Lähde: Fornaro & Maliranta (2024), syksyllä 2025 päivitetty laskelma.

Patentihakemusten määrä yrityksissä ikäryhmittäin

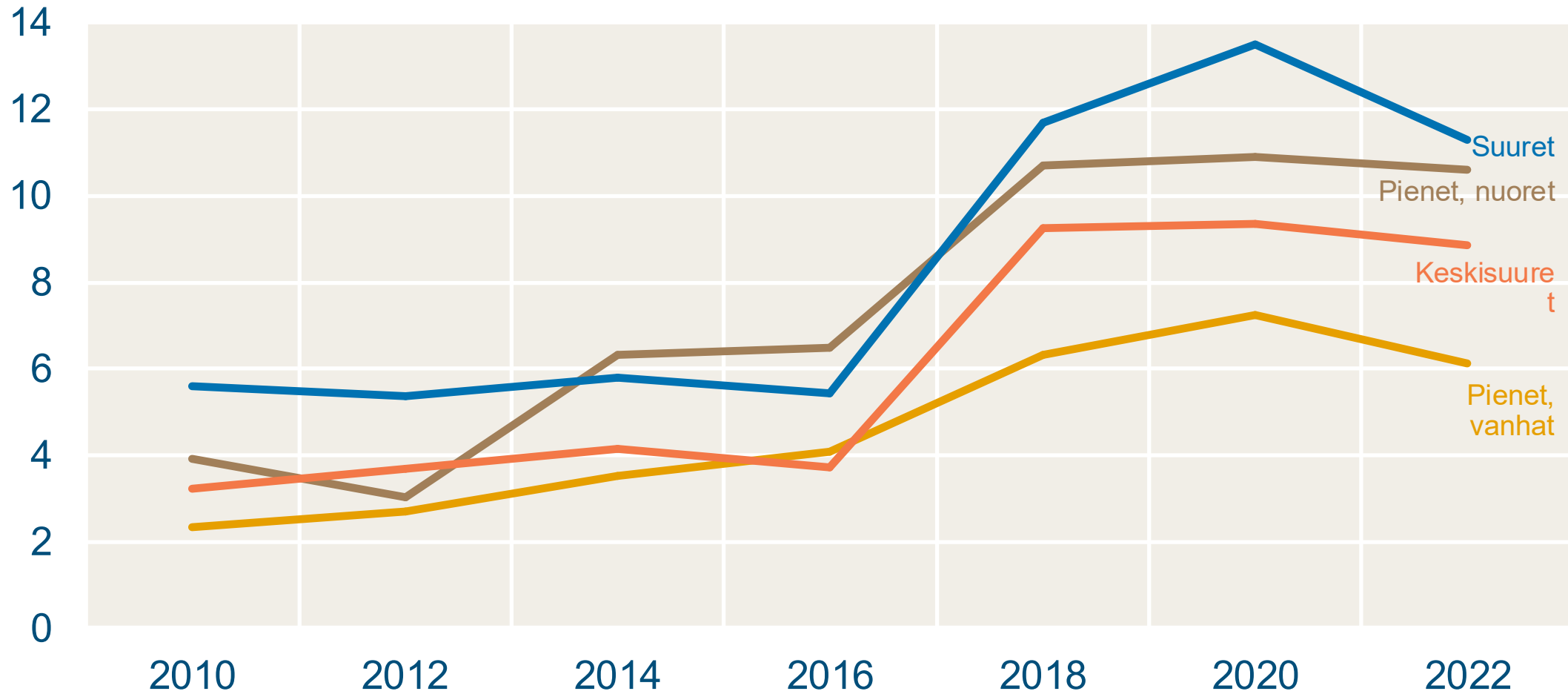

Lähde: Hyytinen, Maliranta, Nurmi, Pudas & Toivanen (2025).

Patentoivat nuoret ja vanhat yritykset Suomessa

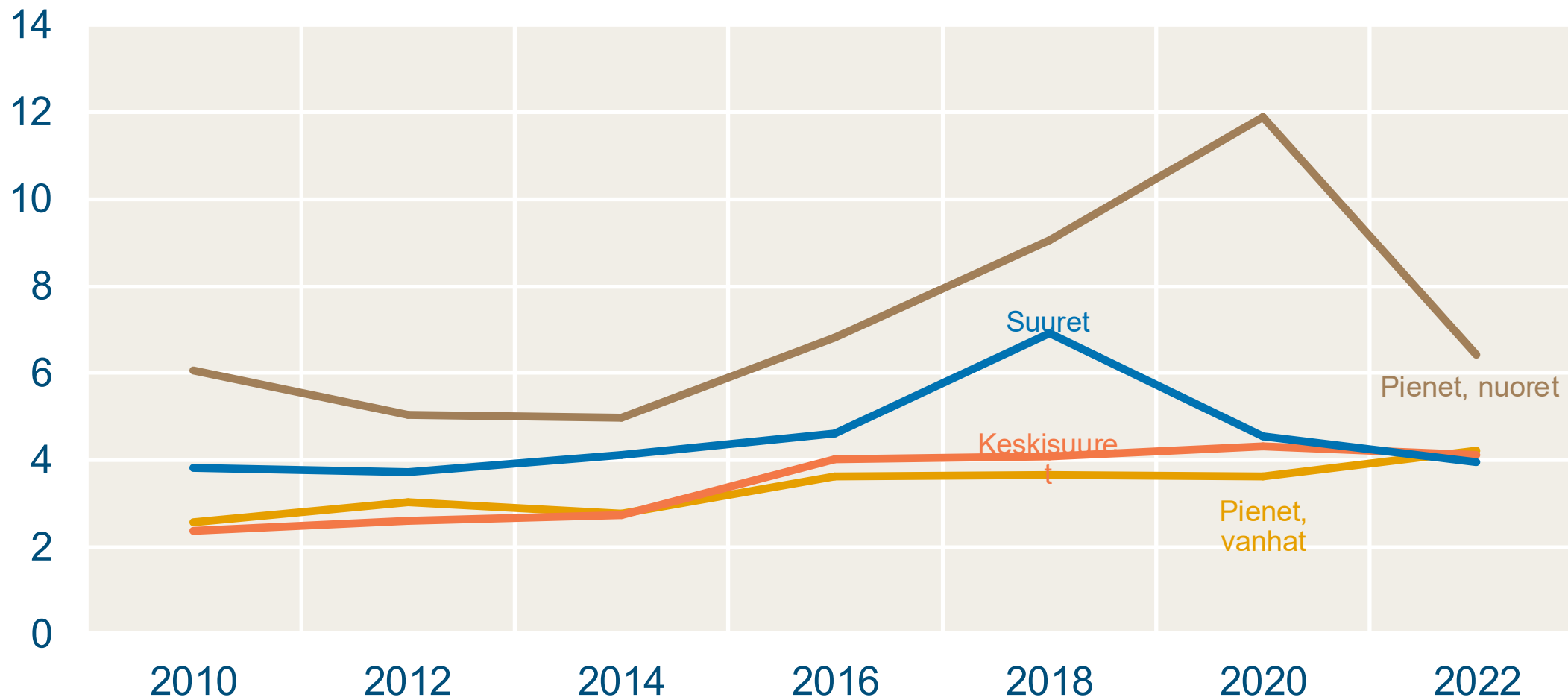
- Patenteja syntyy suhteellisesti eniten nuoriin yrityksiin
- Patentoivat nuoret yritykset käyttävät erittäin paljon ns. STEM-koulutettuja, varsinkin tohtoreita
- Nuorissa yrityksissä on suhteellisesti enemmän STEM-koulutettuja kuin vanhemmissa yrityksissä -- varsinkin korkean teknologian aloilla
- Toisaalta vanhojen yritysten joukossa patenteja suhteellisesti eniten suurissa yrityksissä
  - Patentointitoiminta siksi polarisoitunut nuoriin pieniin ja vanhoihin suuriin yrityksiin

Yritykselle uusien tai parannettujen tuotteiden osuus liikevaihdosta, %

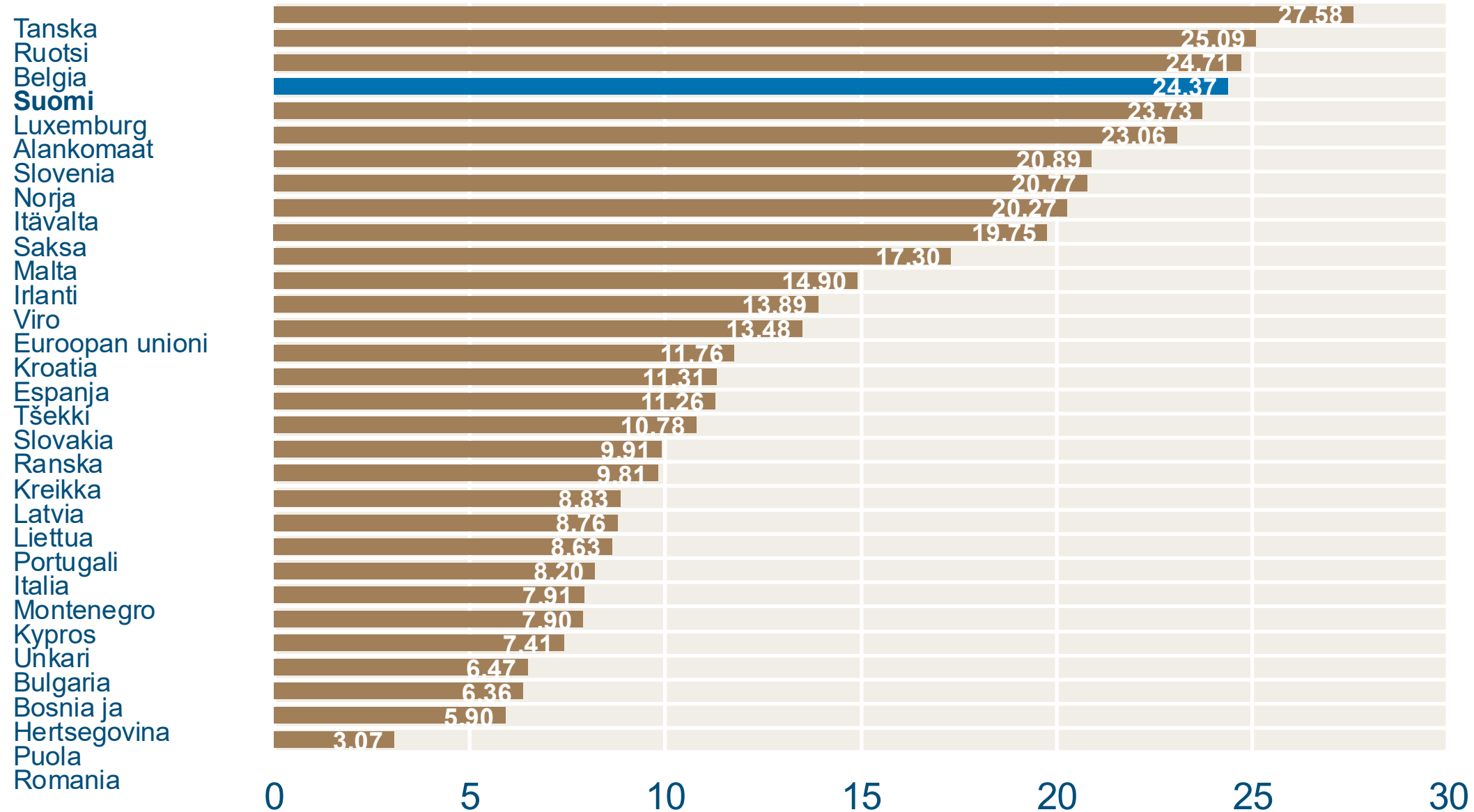
Lähde: Huuskonen & Maliranta (2025).

Markkinoille uusien tai parannettujen tuotteiden osuus liikevaihdosta, %

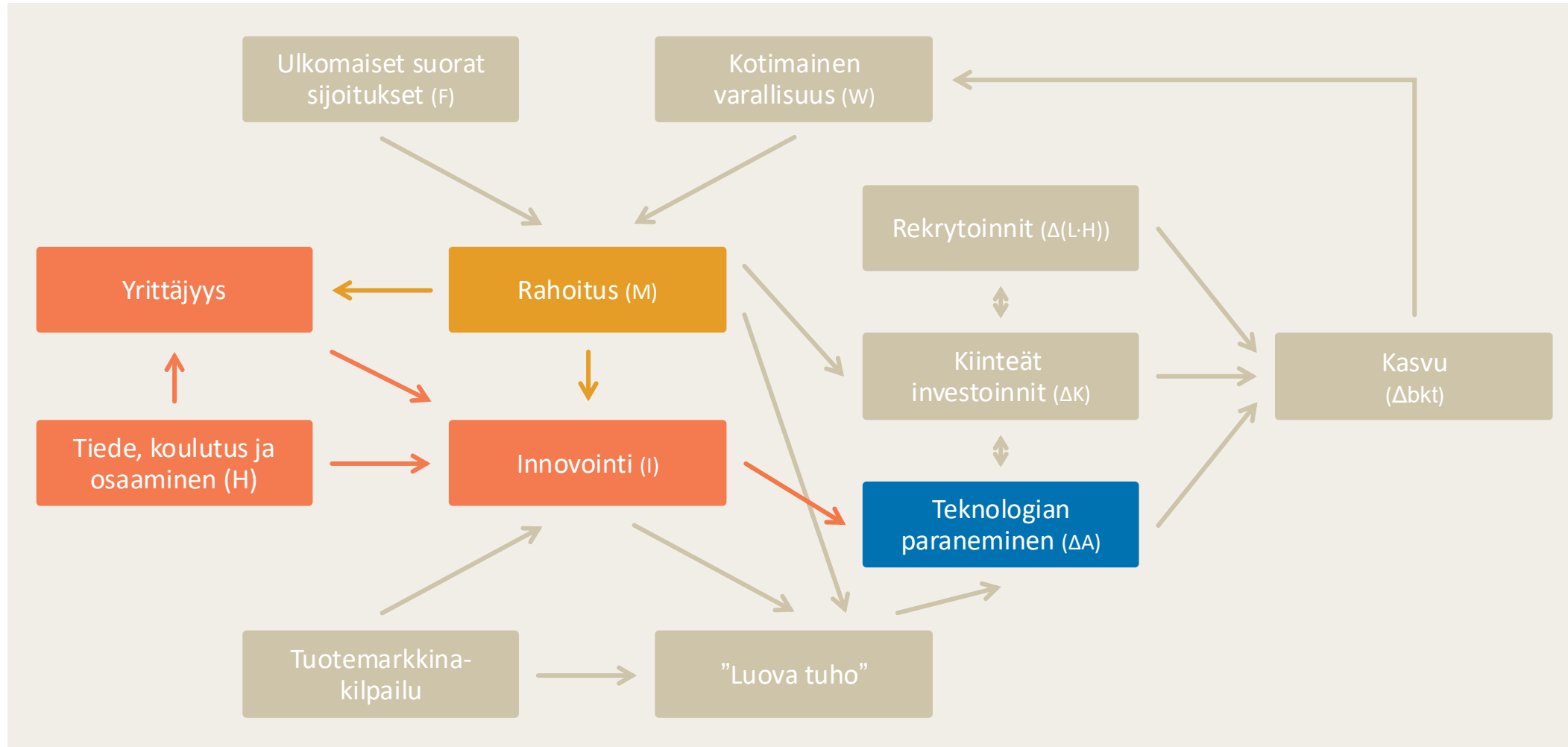

Lähde: Huuskonen & Maliranta (2025).

Ainakin yhtä tekoälysovellusta käyttävien yritysten osuus vuonna 2024, %

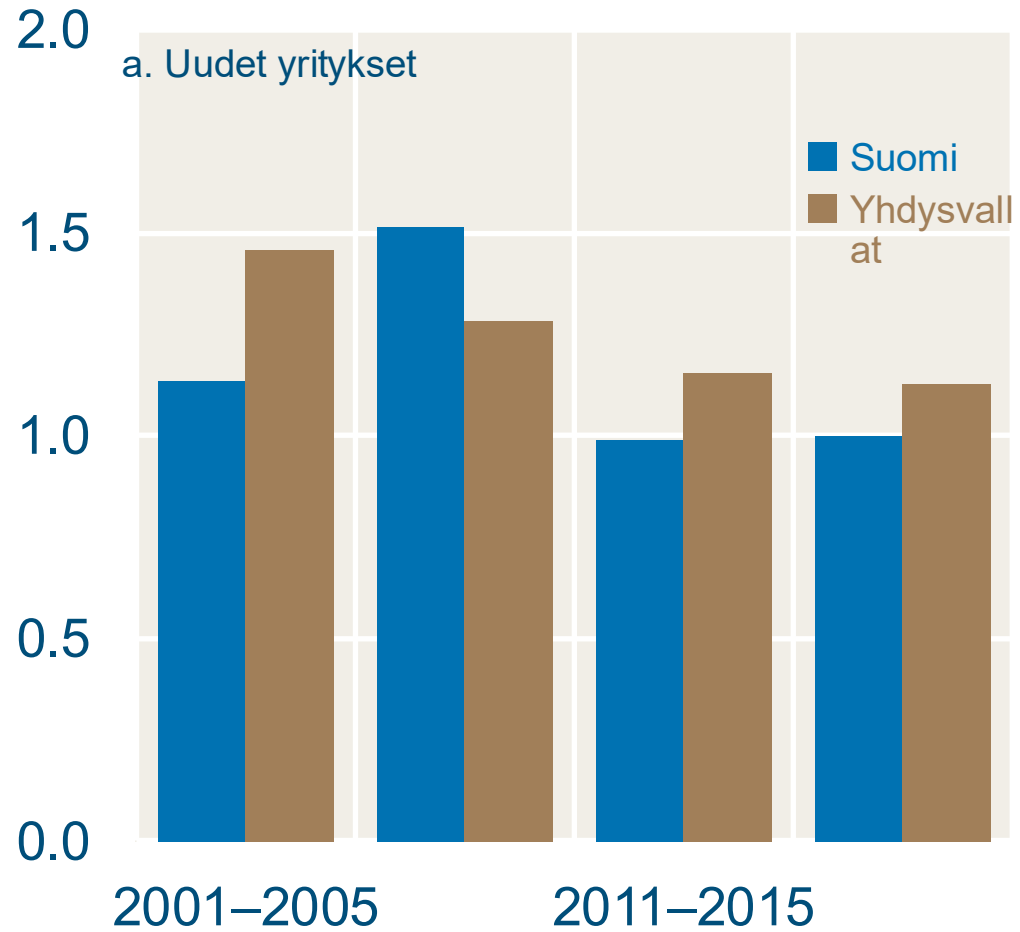
Yrittäjyys, innovointi ja kasvu schumpeteriläisessä viitekehyksessä

Lähde: Kirjoittajien hahmotelma talouskasvun osatekijöistä (kaikki tekijät kuviossa 2.1) innovaatioperusteisen schumpeteriläisen kasvuteorian mukaan.

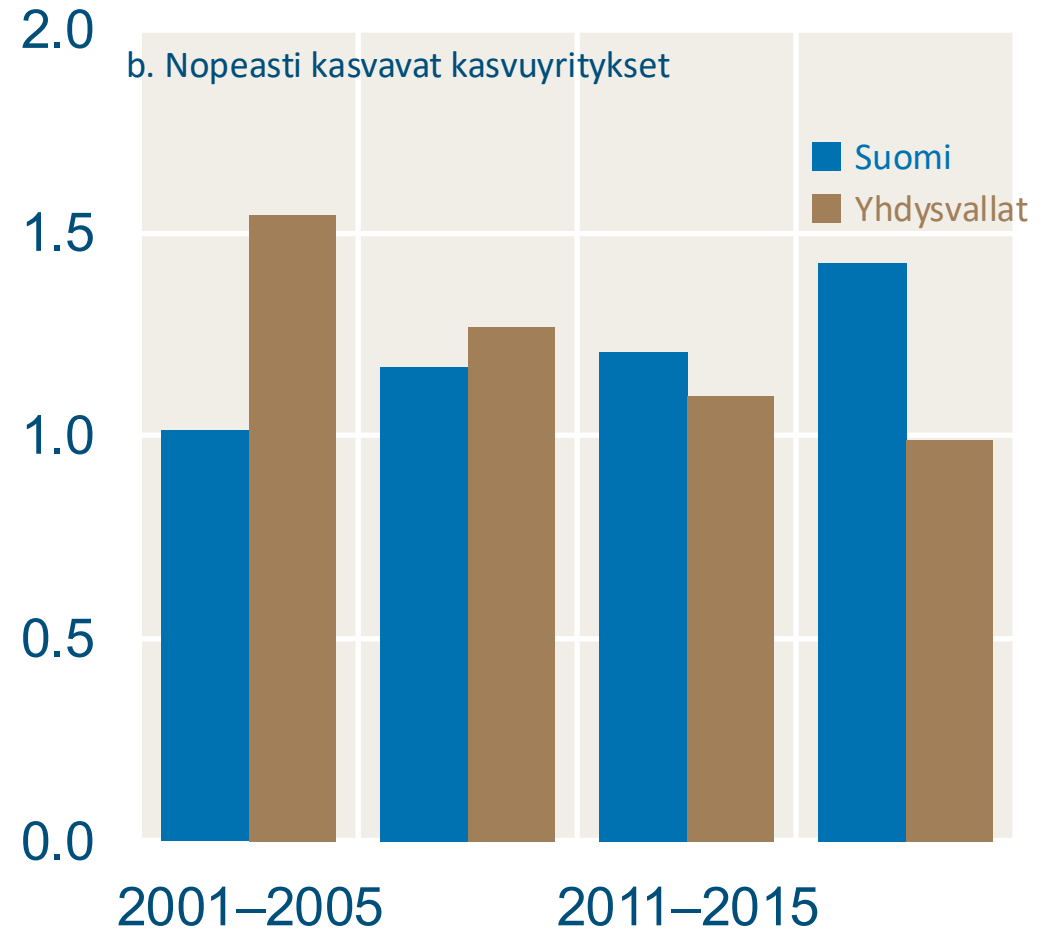
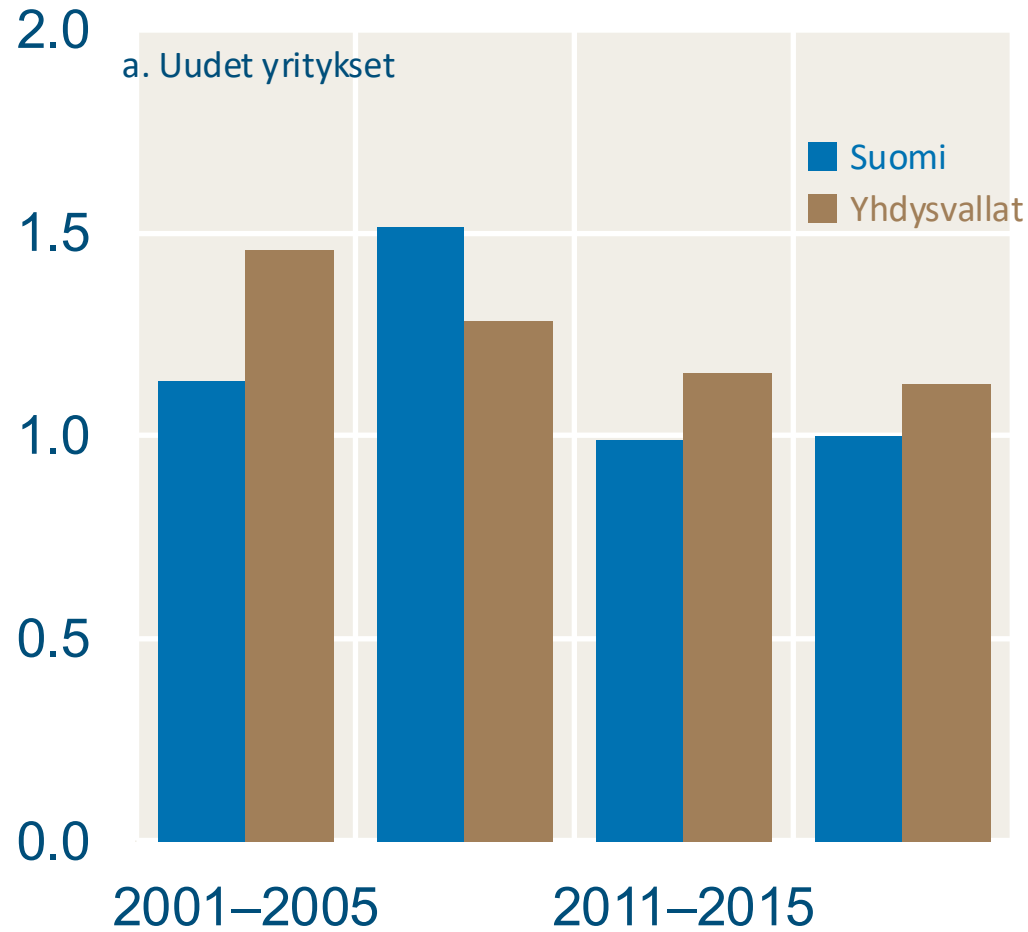
Yritysten työllisyysosuudet, %

Tässä mitataan yritysten ”orgaanista kasvua”, toimipaikoilla tapahtuvaa työllisyyden kasvua

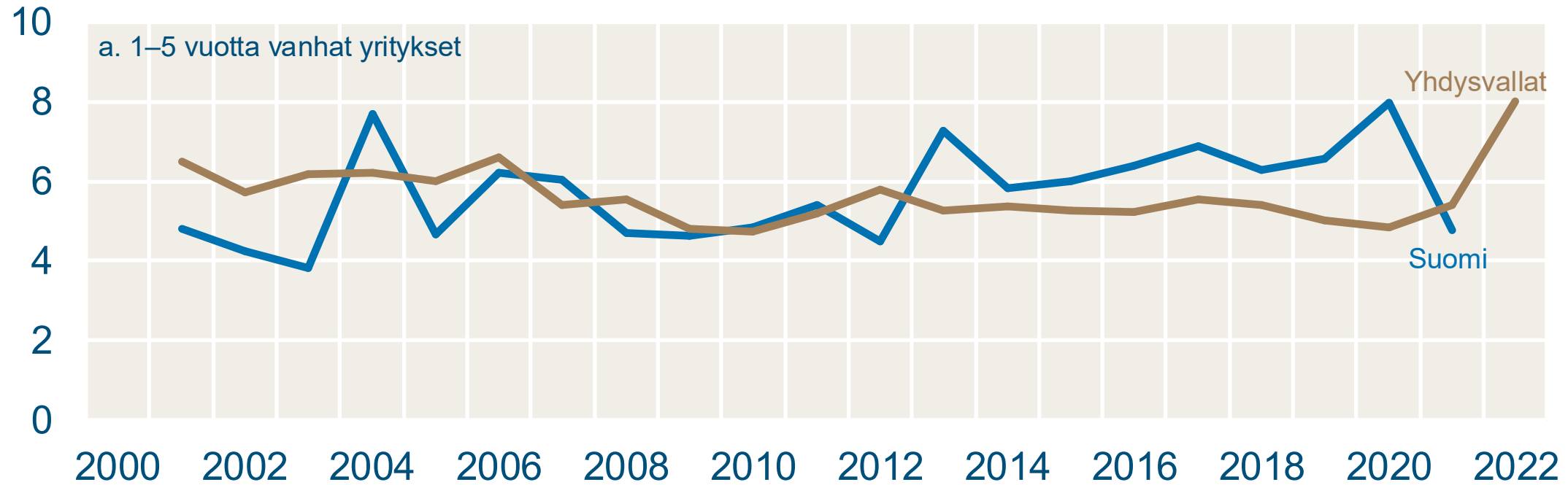

Yritysten työllisyysosuudet, %

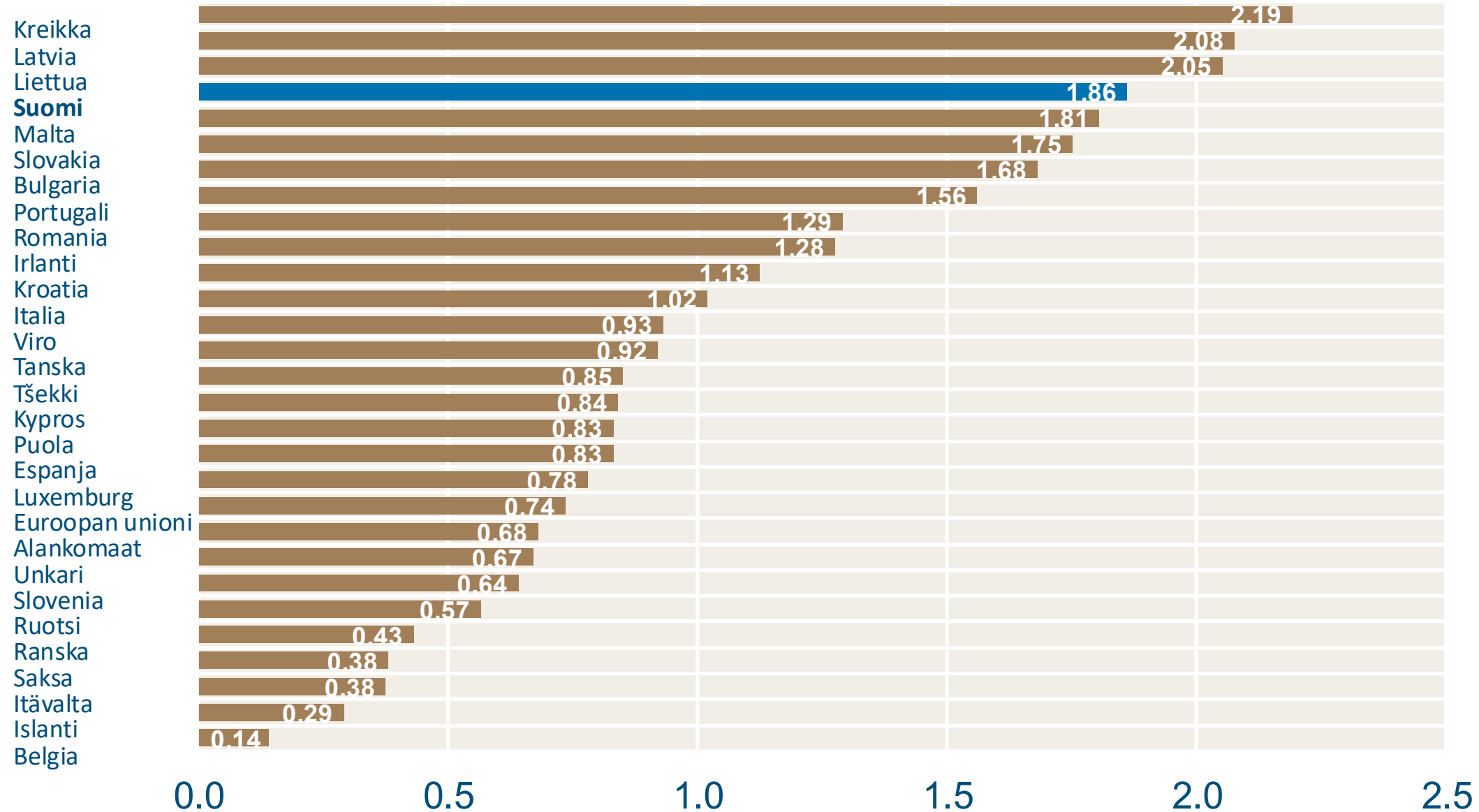
Tässä mitataan yritysten ”orgaanista kasvua”, toimipaikoilla tapahtuvaa työllisyyden kasvua

Kasvuyritysten työllisyysosuudet eri ikäryhmissä, %

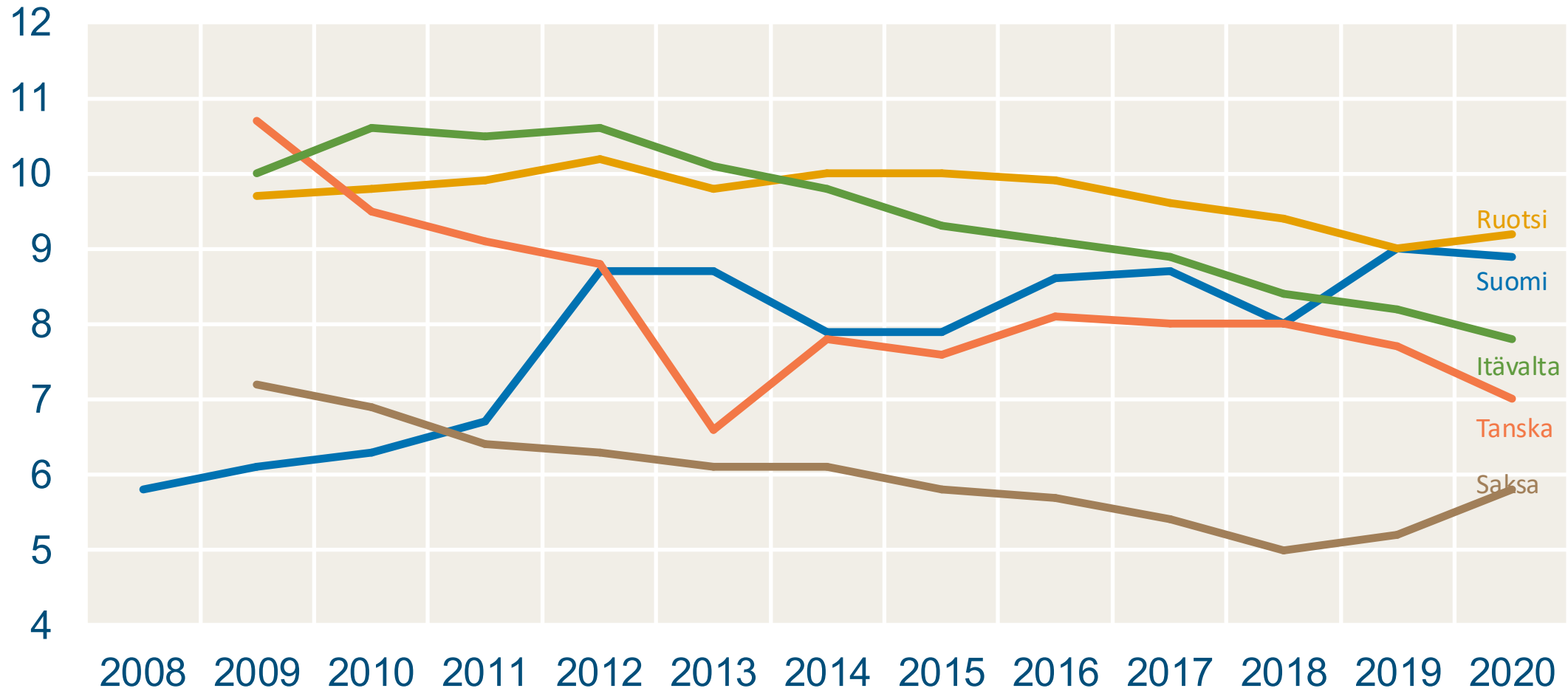
Nopeasti työllisyyttä kasvattaneiden nuorten yritysten työllisyysosuus, %

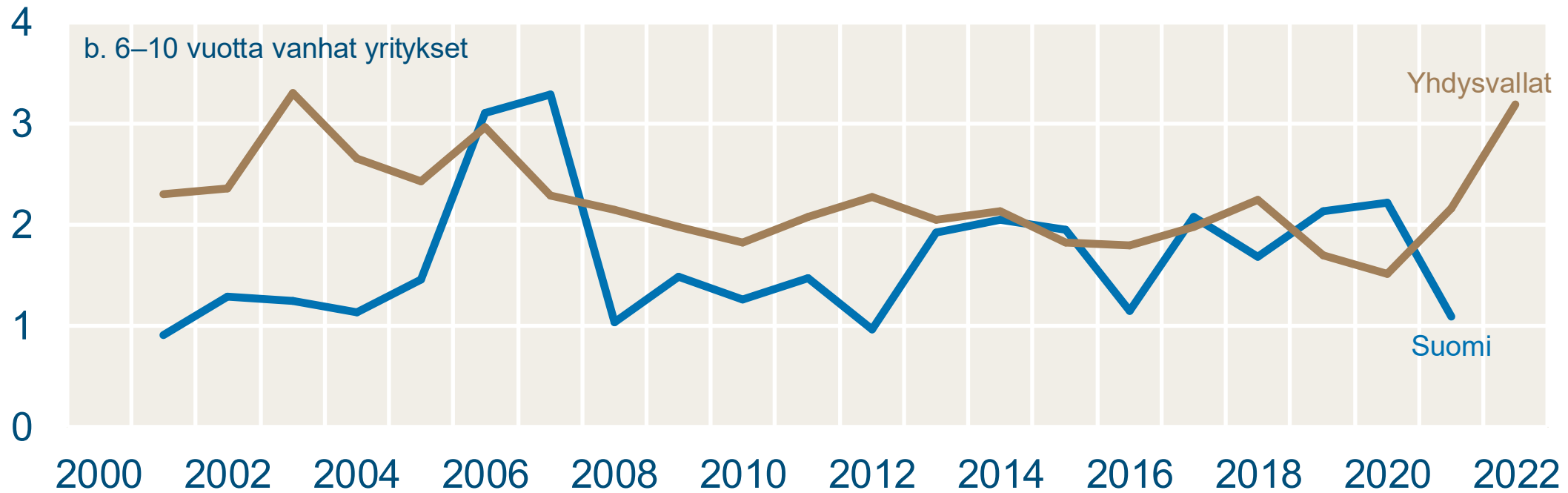
Nopea kasvu = Vähintään 10 %/v. kolmen vuoden aikana. Nuori = Korkeintaan 5 vuotta. Vuosien 2022–2023 keskiarvo.

Lähde: Eurostat.

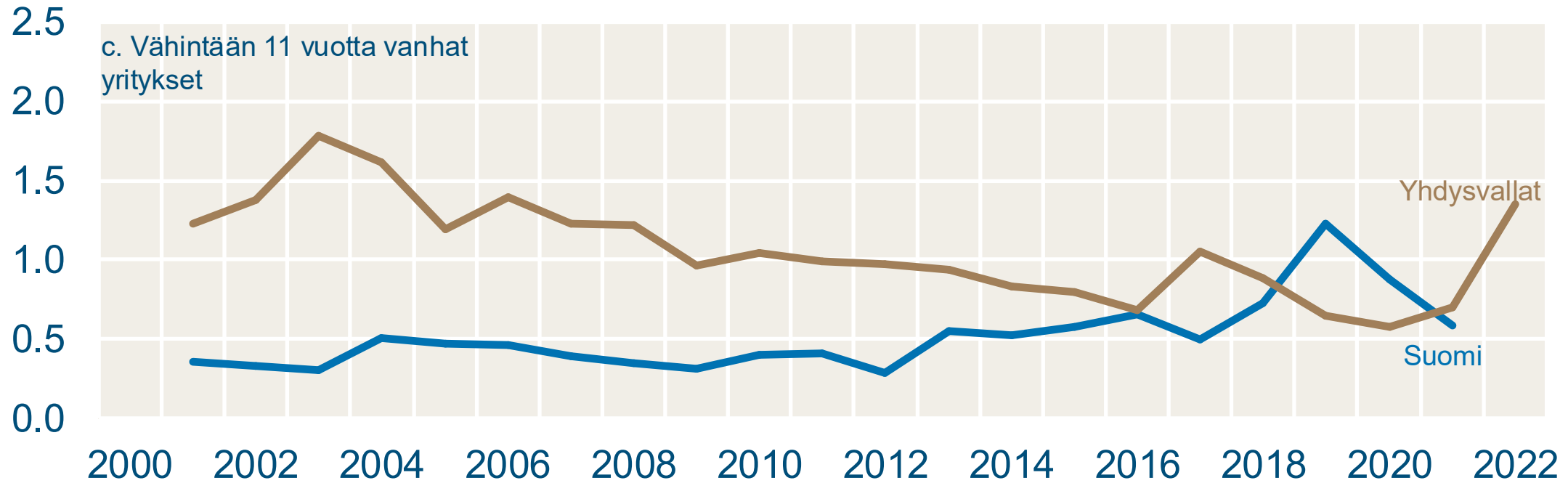
Korkeintaan viisi vuotta vanhojen yritysten työllisyysosuus, %

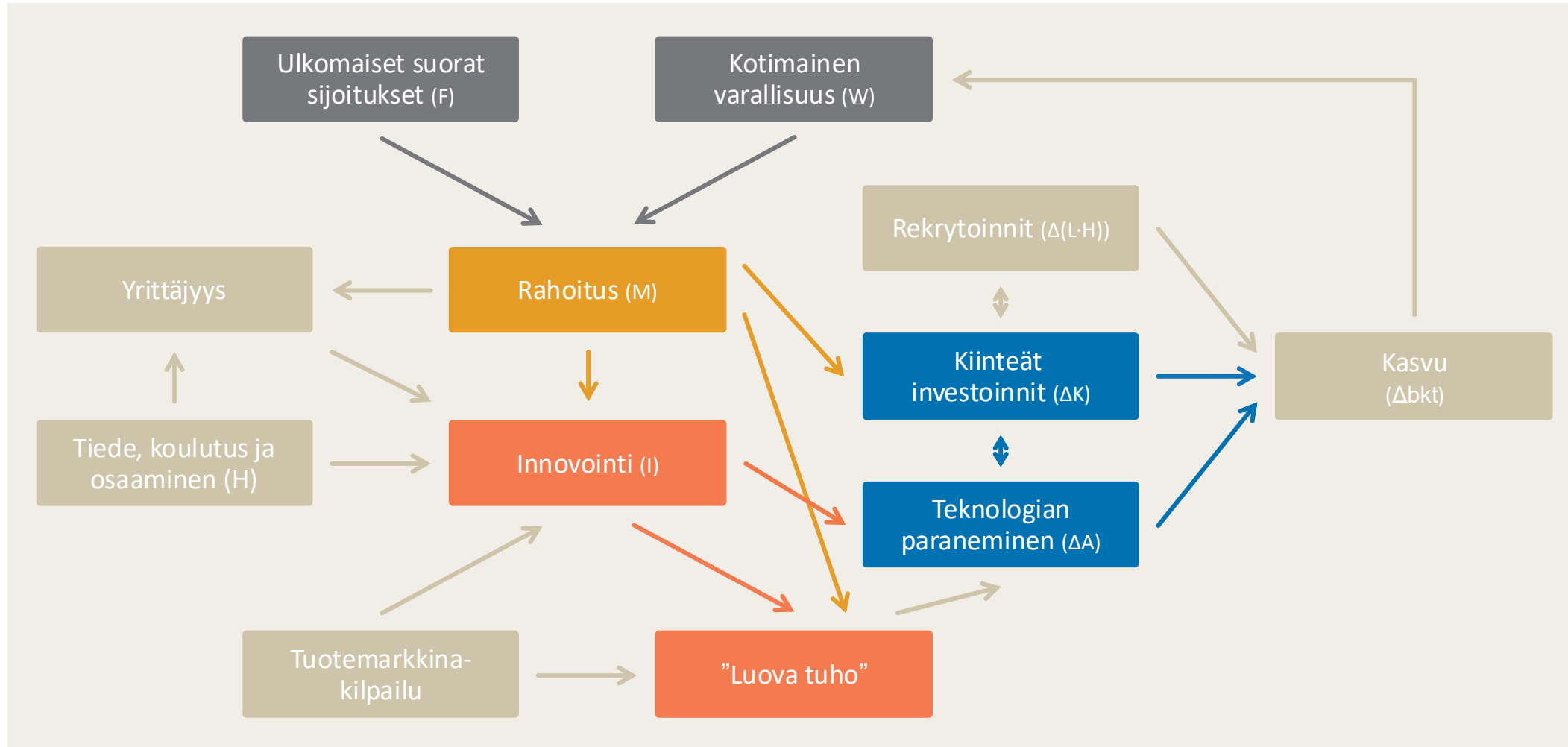
Kasvuyritysten työllisyysosuudet eri ikäryhmissä, %

Kasvuyritysten työllisyysosuudet eri ikäryhmissä, %

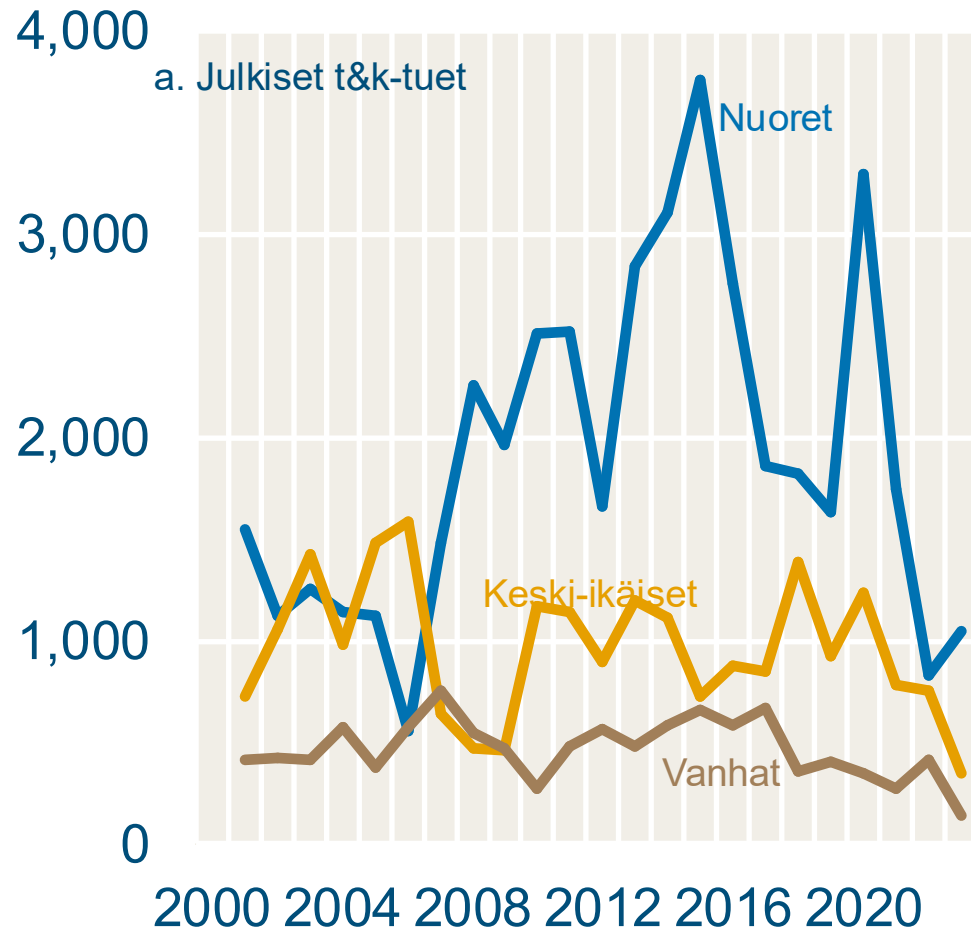

Yritysten rahoitus schumpeteriläisessä viitekehyksessä

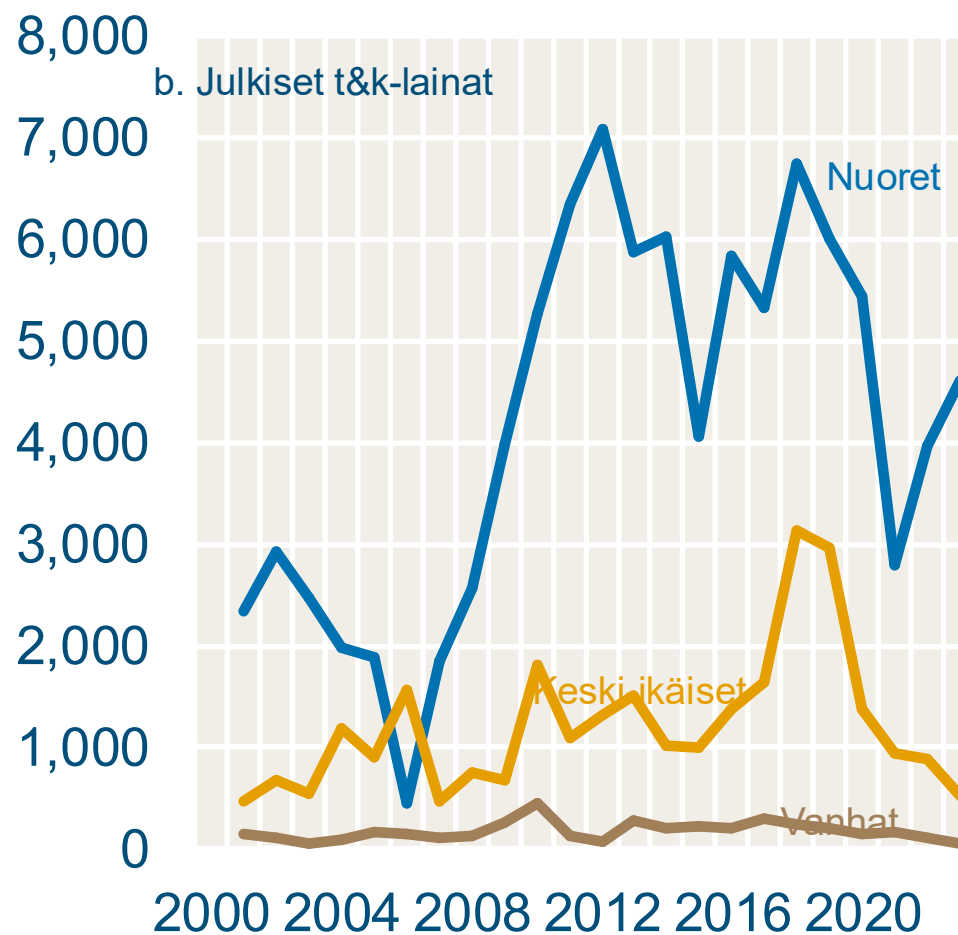
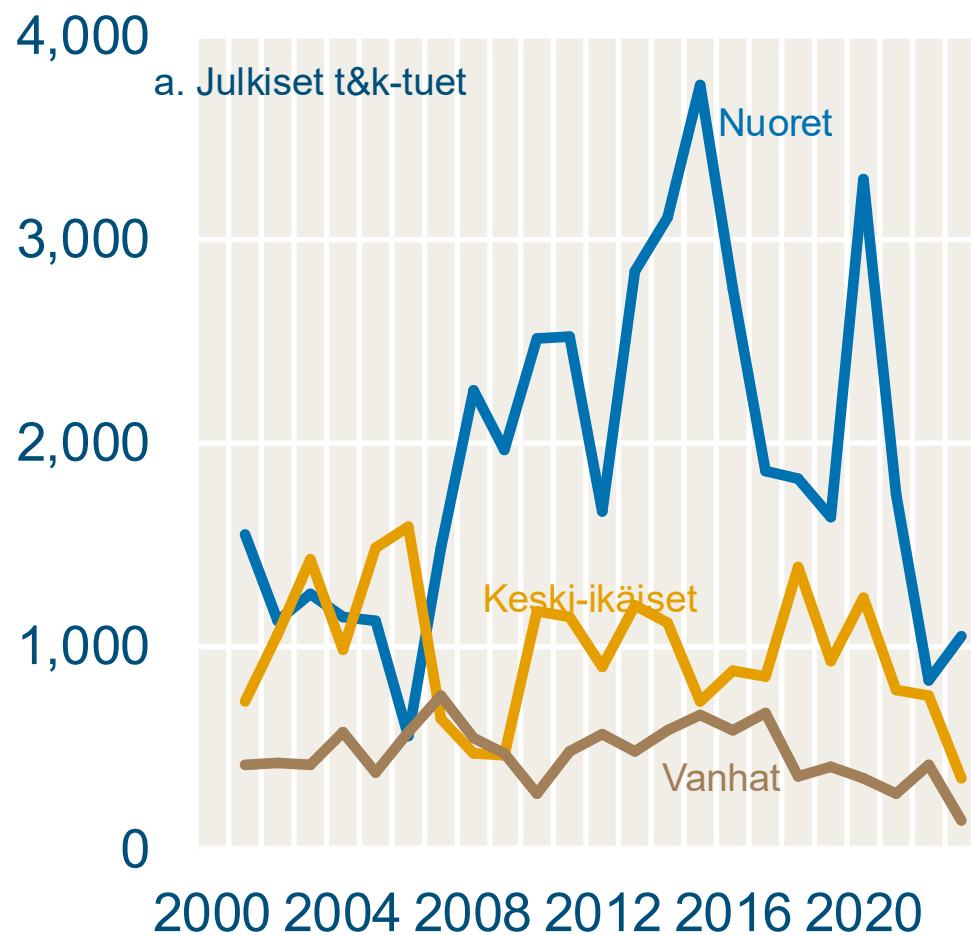
Lähde: Kirjoittajien hahmotelma talouskasvun osatekijöistä (kaikki tekijät kuviossa 2.1) innovaatioperusteisen schumpeteriläisen kasvuteorian mukaan.

Julkiset innovaatiotuet ja -lainat yrityksille ikäryhmittäin, euroa työntekijää kohti

Lähde: Laboren laskelmat Tilastokeskuksen tutkimuslaboratorion aineistoista.

Julkiset innovaatiotuet ja -lainat yrityksille ikäryhmittäin, euroa työntekijää kohti

Suomen talouskasvun perustekijät edelleen kunnossa

- Suuri määrä innovaatioperusteisia uusia ja nuoria yrityksiä
- Nuoret yritykset ovat kasvattaneet t&k-panostuksia
- Tuloksia näkyy jo patenttitilastoissa ja innovaatiokyselyissä
- ⇒ **Innovoinnin ja yrittäjyyden perustekijät ovat olleet kunnossa**
- Kasvava määrä työpaikkoja nuorissa orgaanisesti kasvavissa yrityksissä
- Yrityssektorin työpaikat ovat uusiutuneet intensiivisesti
- ⇒ **Suomen työmarkkinoilla on ollut “luovan tuhon” edellyttämää dynamiikkaa**
- Innovointia edistävät yritystuet kohdentuneet painotetusti nuoriin yrityksiin – sille on tutkimuksellista perusteita
- Onko rahoitusmarkkinoista tulossa jatkokasvun este?

Petri Rouvinen pohtii seuraavaksi onko huolenaiheita siellä lohkolla ...

